

ŠTAJERSKI GOSPODAR

Erscheint jeden Samstag — Verlag und Schriftleitung: Marburg (Drau), Badgasse 6 — Ruf 25-67 — Bezugspreise: In der Ostmark.. vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zustellgebühr. — Postscheckkonto Wien Nr. 55030

Nr. 35 — IV. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag, 2. September 1944

Einzelpreis 10 Rpf

Zavlačevanje končne odločitve

V sedanjem razdobju vojne doživljamo dramatično zgostitev političnih in vojaških viškov — Nemška taktika čakanja — Veliki cilj nemškega vodstva in naroda

Druga svetovna vojna je na pragu šestega vojnega leta stopila v razdobje dramatične zgostitve političnih in vojaških viškov. Kakor izjavljajo v Berlinu, je nastopila sedaj tista odločilna doba, ko skušata obe vojskujoci se stranji vpostaviti vse svoje sile, da bi izsilili odločitev. Politične spremembe na Balkanu z njihovimi vojaškimi posledicami za obrambo evropskega jugovzhoda, premikanje front v vedno večjo bližino nemškega jedra našega kontinenta in poskus stopnjevanja sovražne letalske vojne nad Nemčijo, vse to kaže, da boče sovražnik čim preje izsiliti odločitev, ki naj bi izločila sedanjo zavezniško zaskrbljenost glede vpostave nemškega tajnega dalekometnega orožja. Obenem — tako izhaja iz merodajne nemške razlage — skušata London in Washington sedanjo rivaliteto med zapadom in vzhodom odstraniti v svojo korist. Očividno je vojaški položaj na vzhodu tisti činitelj, ki sili Anglo-Amerikance k naglemu postopanju.

V zvezi s sedanjim splošnim položajem je važno, da si malo bližje ogledamo politično ofenzivo sovražnega tabora in nje pravo ozadje. Kakor znano, so se te dni v Washingtonu sestali zastopniki Velike Britanije, Zedinjenih držav, Sovjetske Unije in Kitajske maršala Čangkajška na takozvani konferenci za ureditev »svetovne varnosti«. K zeleni mizi so se vsedli ameriški podlažnik za zunanje zadeve Stettinius, angleški državni podlažnik Cadogan, sovjetski veleposlanik Gromykov in kitajski veleposlanik Wellington Koo. Cilj konference je bil od vsega početka razdelitev interesnih sfer v zapadnem in na vzhodnem delu svetovne oble. V trenutku, ko so se vsedli zastopniki teh štirih sil k zeleni mizi, jim je bilo jasno, da je vsako zaznamovanje s svinčnikom na zemljevidu brezpredmetno, čim so čete tega ali onega tabora prekoračile to zaznamovano črto. V Teheranu sta mislila Churchill in Roosevelt, da bo oslabljenje boljševiških armad in s tem vojaške moči Sovjetske Unije omogočilo neke vrste revizijo dotedanih preobirnih političnih zahtev Sovjetske Unije. Samo tako je bilo razumeti dejstvo, da sta Churchill in Roosevelt obljubljala rdečemu carju vse, kar koli je zahteval. Anglo-Amerikancem, ki so takrat tičali do vrata v pripravi za invazijo, se je mudilo pri zadovoljevanju političnega apetita Sovjetske Unije samo radi tega, ker so hoteli pridobiti na času. V Teheranu sta si Churchill in Roosevelt tajin-

stveno pomežiknila, ko sta pristala na Stalinove zahteve, češ, prišel bo čas, ko mu bova že odščipnila to in ono. V tem pričakovanju so se Anglo-Amerikanci vsekakor zmotili, kajti Stalin zahteva sedaj, da se izpolni dane mu obljube. Podoba je, da se Gromykov v Stalinovem imenu ne bo odrekel nobenemu področju, na katerem se nahajajo sedaj sovjetske čete.

To spoznanje je vidno v ozadju vseh načrtov zavezniškega glavnega stana na zapadu. To spoznanje določa na merodajni način vse račune glede vpostave sil in glede smeri operacij. Izkušnje so pokazale, da se Anglo-Amerikanci motijo tudi v tem slučaju, če mislijo, da bodo ostala področja, ki so jih zasedle njihove čete, potem pod vplivom Londona in Washingtona. Da je to upanje čista iluzija, se je izkazalo v Severni Afriki in v Italiji, kjer v senci anglo-ameriških bajonetov etablirajo komunisti svoje režime. Zdi se, da vodi ta misel Anglo-Amerikance pri njihovih sedanjih operacijah na zapadu.

Nemška reakcija na zavezniško stremljenje po izsiljenju nagle odločitve pa gre za tem, to odločitev kolikor mogoče zavlačevati, da bi tako prispela do tistega trenutka, ko bo novo orožje skupno z novimi divizijami spremenilo podlago vojskovanja. Na jugu vzhodne fronte gre nemškemu vodstvu predvsem za to, ločiti nemške odrede od odpadniških romunskih enot ter jih spraviti v zbiralna področja, ki se bodo morala nahajati nujno bolj na zapadu, kjer se bodo zamogli razvijati neovirano od sovjotov. Tu bodo ti odredi zarisali svojo črto močnega odpora. Šele potem se bo tudi na jugu vzhodne fronte

izkristaliziral tisti moment frontne stabilizacije, ki označuje tudi položaj na severnih odsekih vzhodne fronte, kjer si boljševiki zaman prizadevajo odvrniti svojo ofenzivo s prodori iz mostišč ob Visli ter v odseku med Vislo in Narvovom.

V bitki v Franciji se morajo nemški ukrepi zaenkrat omejevati zgolj na to, da se z zapah in protisunkni zavre sovražno prodiranje. Na ta način povzročajo nemške čete v teku svojih umikalnih operacij potrebno zavlačevanje. Pri vseh operativnih ugibanjih nemškega vodstva je merodajna misel, da se sovražniku ne sme nikjer posrečiti kako obkoljevanje nemških čet, četudi je treba žrtvovati še tako velika področja. Glavno je, da ima nemško vodstvo na zapadu tisto operativno svobodo, ki jo je smatrati kot predpogoj za vsak obrat situacije. Brez dvoma bi se dalo marsikatero lokalno krizo na raznih frontah premagati s takojšnjimi protiukrepi, ako bi bili vpostavljeni vsaj deli tistih rezerv, ki jamčijo za operativne protiukrepe v trenutku aktiviranja novega orožja. Posledica take taktike pa bi bila uporaba sil v vojni lazi, ki stoji v znamenju trenutne materialne sovražne premoči. V tem slučaju bi se doseglo manjše uspehe, kakor so pač možni v pričakovalni drži in spriču zavlačevane odločitve.

Pri vsem tem je treba pomisliti sledeče: Vsaka divizija, ki bi jo vzeli iz področij, v katerih se vršijo predpriprave, bi spričo sedanje uporabe ategnila ogrožati udarnost poznejših operacij. Z avtoritativne nemške strani je bilo sporočeno, da nemške orožarne že izdelujejo novo nemško

orožje z doslej še neznanim učinkom. Teoretično je torej že podana možnost vpostave tega novega nemškega orožja. Pa tudi v tem slučaju je jasno, da bi prehitro izigravanje nemških adutov bistveno zmanjšalo njih učinkovitost.

Podmorniška vojna nas je izučila v toliko, da je ura uporabe nove napaadne metode obenem tudi že rojstvo novega, prikladnega obrambnega načina. Nemški narod je pameten dovolj, ko se zaveda, da je sedanja rezerviranost, ki edinole jamči za učinkovitost, nujno potrebna. Nemški narod ne veruje v čudeže, zato tudi ne pričakuje odločitve zgolj s strani tehnike in mehanike. Odločitve lahko izsilijo samo ljudje. Nemški narod je zrasel v zavesti, da ni samo novo orožje in ne le pritiskanje na gumb tisto, kar je odločilno, vse

Ersatz aus der Heimat ist eingetroffen

und erwartet in einem Abschnitt der südlichen Ostfront, wo zur Zeit schwere Abwehrkämpfe im Gange sind, den Einsatzbefehl

PK-Kriegsbericht Paul (Sch)

Siloviti boji ob Marni

Nemške čete so se umaknile na severno obrežje spodnjega toka reke Seine - Operacije na zapadnem bojišču

Po poročilu, ki ga je izdalo nemško vrhovno poveljstvo dne 24. t. m., so nemške čete na odseku Touques v področju Lisieux in bolj južno odbile vse sovražne napade. Zapadno od mesta Evreux je bila zaustavljena neka sovražna skupina, ki je prodirala proti severu. Nemško letalstvo je podpiralo te boje na zemlji ter je z dobrim učinkom napadalo sovražno forsiranje na Seini ter oklopniške in vozilne kolone. Dva mostova na Seini sta bila z bombami razrušena. Mimo tega je bilo razbitih 12 sovražnih letal. Pri Mantesu so vrgle naše čete Amerikance ob velikih izgubah za sovražnika preko Seine ter so očistile neko vijugo južno od vasi La Roche-Guyon. Pri Fontainebleau-u je bil sovražnik zavrnjen v protinapadu na obrežje Seine. Na južno-francoski obali se posadki mest Marseille in Toulon borita zagrizeno proti sovražni premoči. Severno od reke Durance skuša sovražnik preteči naše umikalne operacije v dolini reke Rhone. V francosko-italijanskem planinskem področju prodirajo naše bojne skupine v boju z žilavo se branječimi teroristi proti zapadu. Planinsko sedlo Maddalena je zopet v naši posesti. — Nad Londonom leži težak povračilni ogenj orožja »V 1«. — V Italiji razen izvidniškega delovanja ni bilo nikakih posebnih dogodkov. — Ameriški bombniki so napadli več krajev v področju mesta Wien. Zbitih je bilo 28 sovražnih letal. Sovjetski bombniki so bombardirali mesto Tilsit, angleška letala pa mesto Köln.

25. avgust: Severozapadno od Pariza sledi sovražnik z močnimi silami od zapada in juga našim divizijam, ki so se umaknile na spodnji tok reke Seine. Zelo močan je bil pritisk južno od Elbeuf. Zapadno od Pariza je sovražnik prodrl s pomočjo številnih tankov do zapadnega roba mesta. V zunanjih predmestjih so se razvneli srđiti poulični boji. Zapadno od mesta Melun je bil razbit sovražni poskus forsiranja reke v protinapadu. V področjih Toulon in Marseille se nadaljujejo srđiti boji. V nekaterih oporiščih se branijo naše posadke s pomočjo obalne artilerije ter omogočajo tako umik vsem ostalim četam v smeri na Lyon. — Težak povračilni ogenj na London se je nadaljeval v ojačenem obsegu dan in noč. — V Italiji ni bilo razen izvidniškega delovanja nikakih posebnih dogodkov. — Nemške podmornice so v severnem morju potopile neko sovražno križarko, pomožnega nosilca letal in četvero rušilcev. — Ameriški bombniki so bombardirali več krajev v Severni in Srednji Nemčiji ter v Sudociji in na Češkem. Zlasti sta bili zadeti mesti Kiel in Pardubitz. Zbitih je bilo 48 sovražnih letal.

26. avgust: Zapadno od spodnje Seine so naše divizije v zoženem mostišču odbile vse sovražne napade. Sovražnik je mimogrede izvojeval mesto

Elbeuf, vendar so ga naše čete pozneje vrgle zopet iz mesta. Nemško letalstvo je ponoči izvedlo koncentrični napad na sovražno zbirališče čet v Brionne-u. Sovražnik je vdrl 25. t. m. v južni del Pariza, kjer so se vršili ves dan poulični boji. Sovražnik je imel velike in krvave izgube ter je izgubil poleg tega 50 tankov. Med mestoma Corbeil in Montereau je sovražnik mestoma forsiral Seino ter je v silovitih bojih nekoliko razširil svoja mostišča. Vzhodno od reke Yonne tipajo sovražne izvidniške sile proti jugovzhodu. Nemški posadki v Toulonu in Marseille-u se upi-

Der Kampfraum zwischen Seine und Loire

Scherl-Bilderdienst-M

rata v težkih bojih močnim sovražnim napadom. V dolini Rhone skuša sovražnik z motoriziranimi odredi preprečiti naša gibanja v smeri na Lyon. — Povračilni ogenj nad Londonom. — V Italiji je sovražnik v odseku Arno izvedel več brezuspešnih izvidniških sunkov. — Sovražni bombniški odredi so bombardirali mesta Rostock, Wismar, Schwerin in Brno. Ponoči so bombardirali zlasti Rüsselsheim in Darmstadt. Posamezna letala so bombardirala Berlin in Zapadno Nemčijo. Uničenih je bilo 75 sovražnih letal.

27. avgust: Zapadno od reke Seine so naše varovalne čete odbile številne napade močno pritiskujočega sovražnika. Severno od Mantesa je sovražnik ob jakejših napadih pridobil le malo terena. V Parizu so se razširili srđiti poulični boji sedaj tudi na severovzhodni del mesta in v zunanje okraje. Sovražnik je imel tekoče velike izgube. Južno od Pariza in v področju mesta Troyes so Amerikanci z močnimi silami vdrli par kilometrov proti severu in vzhodu. Pri Montelimaru, kjer so skušali sovražne motorizirane sile zapreti dolino reke Rhone, je bil sovražnik pbitnjen bolj proti vzhodu. Sovražni napadi na mesto Valence so bili odbiti. Pred zapadno francosko in nizozemsko obalo je narasla bojevitost v morskem vojskovanju. Nemške morske sile so težko poškodovale sovražnega rušilca in nek hitri čoln. Tudi lastni odredi so imeli izgube. — Povračilni ogenj beleži še vedno nad Londonom. — Na zapadnem krilu italijanske fronte je sovražnik izvedel številne, toda brezuspešne izvidniške sunkove. V jadranskem obalnem odseku je bilo odbitih več sovražnih velikih napadov. — Sovražni bombniki so po dnevu napadli Mannheim, Ludwigshafen in nekatera mesta Zapadne Nemčije. Angleško letalstvo je bombardiralo Kiel in Königsberg. Sovražne bombe so tudi padale na Berlin in Hamburg. Sovjetski bombniki so bombardirali Tilsit.

28. avgust: Zapadno od Rouena je sovražnik napadel včeraj naše varovalne skupine na južni obali Seine, vendar je obležal v koncentričnem obrambnem ognju. Severno od Mantesa je skušal sovražnik razširiti svoje mostišče, kljub vstopu tankov in močnih oddelkov pehote pa je dosegel le malo terena. V Parizu se še upirajo močna nemška oporišča. Kjerkoli je skušal sovražnik proti severovzhodu pritisniti iz mesta, je bil zaustavljen njegov pohod. Jugovzhodno od Pariza potiska sovražnik naše čete v srđitih bojih proti spodnjemu delu reke Marne. Posadka trdnjave Brest je odklonila sovražni poziv k predaji ter je nato odbila vse sovražne velenapade. Naše umikalne operacije v dolini reke Rhone potekajo po načrtu. — Težak povračilni ogenj nad Londonom. — V Italiji je sovražnik ponovil svoje brezuspešne izvidniške sunkove v odseku Arno. Ob jadranski obali so se izjalovili močnejši sovražni napadi. — Sovražni bombniki so napadli Severno in Zapadno Nemčijo, med drugim Duisburg in Emden. Nadaljnji letalski napadi so veljali gornji Sleziji. Ponoči so padale bombe na Mannheim in Ludwigshafen. Zbitih je bilo 24 sovražnih letal.

29. avgust: Na spodnji Seini se je umaknila glavnina naših čet na severno obrežje reke. Pritiskujoči sovražnik je obležal v obrambnem ognju. Sovražni sunki iz mostišč severozapadno od Pariza so bili zaustavljeni. Naša oporišča v Parizu so bila po večdnevni težki boji premagana od sovražne premoči. Vzhodno od Pariza je zavil sovražnik na široki fronti proti severu, da bi sunil preko črte Chalons sur Marne - Chateau Thierry v naš južni bok. Ob reki Marne so se razvneli boji s sovražnimi napadalnimi konicami. Posadka v Marseille, potisnjena na ozek prostor v luki, se še nadalje hrabro upira. V dolini reke Rhone se umikajo naše čete po povelju proti severu. Nemško letalstvo je ponovno koncentrično napadlo sovražno oporišče Melun jugovzhodno od Pariza. Pri Le Havre-u so nemške pomorske sile potopile nek hitri čoln. — London in znanja predmesta leže nadalje pod ognjem »V 1«. — V Italiji je nadaljeval sovražnik v jadranskem obalnem odseku ves dan svoje napade, ne da bi pridobil kakšno bistveno ploskev zemlje. — Ameriški bombniki so bombardirali okolico Wiena in Madžarsko. Posamezna angleška letala so bombardirala mesta v Rheinlandu in Westfalen. Zbitih je bilo 15 letal.

30. avgust: Naše divizije so severozapadno od Pariza v trdih bojih zaustavile močne, do sedemkrat ponovljene sovražne napade, nato pa so se umaknile na povelje na nove postojanke proti severovzhodu. Mesto Rouen je bilo po uničenju pristaniških naprav in vojaško važnih objektov prepuščeno sovražniku. Med Parizom in Reimsom so bili Amerikanci v srđitih bojih zaustavljeni. V južnem delu mesta Soisson so se razvneli srđiti poulični boji. Južno od Marne so dosegle sovražne motorizirane čete v sunku proti vzhodu področje mesta Chalons sur Marne. Za mesto so se razvneli hudi boji. V dolini reke Rhone so odbile naše varovalne čete v boku številne sovražne napade z vzhodne strani. Mesto Briancon so naše čete zavzele po trdem boju s francoskimi teroristi in ameriški izvidniškimi silami. V noči na 30. avgust je bil pri mestu Dieppe potopljen sovražni rušilec. V istem področju so pomorske sile potopile nekega angleškega rušilca razreda Hunt. Rušilec se je po težki detonaciji prelomil. — Težak povračilni ogenj nad Londonom. — V Italiji so nemške čete v jadranskem obalnem odseku odbile srđite sovražne napade ob številnih izgubah za sovražnika. — Ameriški bombniki so bombardirali Moravsko Ostrovo in Oderberg ter madžarsko ozemlje. Angleško letalstvo je izvedlo teroristične napade na Stettin in Königsberg. Posamezna letala so bombardirala mesta Berlin in Hamburg. Obramba je pri teh napadih zbila 82 štirimotornih bombnikov.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner, Haupt-schriftleiter: Friedrich Golob; alle in Marburg/Drau, Badgasse 4

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 3 vom 10. April 1943 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugsbetrags.

vojno dejanje morajo nositi ljudje, ki umejo izkoristiti vsako spremembo situacije, povzročeno s strani novega orožja. Tako na primer sovražniku prav nič ne bi koristila pomoč v zraku, ako ne bi mogel vpostaviti divizij, ki izkoriščajo položaj, povzročen vsled letalske premoči. Ako bi uspelo nemškemu letalstvu odstraniti sovražno letalsko premoč, bi morale biti na tleh pripravljene divizije, ki bi izkoristile na tleh s tanki in pehotnim orožjem tisto situacijo, ki jo je spreminilo letalstvo v zraku. Udarnost teh divizij pa počiva slej kot prej v njihovi kompletaciji. V sedanjem razvoju je tedaj štednja s silami največjega pomena, kajti ta štednja šele omogoča spremembo vojnega položaja.

Bistven del nemškega računa pri zavlačevanju odločitve so takojšnji ukrepi glede totalizacije vojne delovne vpostave v domovini. Gre nujno za to, da se osvobodijo sile za fronto, pri tem pa ne sme nastati nikjer kaka luknja v vojni produkciji. Za rešitev te računske naloge je potrebna požrtvovalnost celokupnega nemškega naroda. Nemški narod je doslej sijajno prestopal vse preizkušnje trganja njegovih živcev. Z delom in borbo omogoča nemški narod vodstvu skrajševanje periode, zavlačevanje in njeno transformiranje v razdobje tiste odločitve, ki bo narodu prinesla zaslužen zmagoto.

Težki boji v Romuniji

**Boljševiki skušajo prodreti fronto v Romuniji
Srdito valovanje bojev v mostišču Visle**

Iz poročila, ki ga je nemško vrhovno poveljstvo izdalo 24. t. m., izhaja, da je sovražnik na jugu vzhodne fronte vdrl z motoriziranimi pehotnimi in oklopniškimi odredi do področja na obeh straneh spodnjega Pruta. Tudi ob srednjem Seretu so se pri Romanu razvili srđiti boji. Severovzhodno od Varšave je Waffen-SS razbila tevilne boljševiške napade. Med Bugom in Narvo bil sovražnik v srđitih gozdovnih bojih zastavljen. Pri Modohnu je bil sovražnik potisnjen proti vzhodu. Zapadno od jezera Pskov so se izjalovili številni boljševiški napadi. Istotako se je sovražniku ponesrečil prodor v smeri na Dorpat.

25. avgust: Na jugu vzhodne fronte so se umaknile naše čete v boju na reki Prut in Seret, ker so deli romunskih odredov na poziv kraljevske zarotniške klike ustavile boj proti boljševikom. Med Karpati in Vislo je bilo razbitih več lokalnih sovjetskih napadov. Pri Baranovu so nemške čete v težkih bojih in uspešnih protinapadih preprečile sovražne poskuse prodora. Sovražnik je imel izredno težke izgube. V času od 11. do 23. avgusta je bilo v teh bojih uničenih ali zaplenjenih 434 sovražnih tankov in 634 topov. Med Bugom in Narevom se sovražniku večkrat ni posrečilo nameravani prodor. Zapadno od Modohna so se izjalovili sovražni napadi. Tudi severovzhodno od Walke so se izjalovili obnovljeni sovjetski napadi. Pri Dorpatu so nemške in estonske čete zaustavile sovražnika.

26. avgust: V romunskem delu vzhodne fronte so se umaknile naše divizije ob odbijanju številnih boljševiških napadov v zapovedana področja. V Moldaviji so 24. t. m. razbile nemške in zavezniške zveste romunske oklopniške čete več sovražnih napadov. Posamičen odpor pristave romunske kraljevske klike je bil zlomljen. V okolici Bukarešte in v mestu samem so bili odbiti opetovani napadi izdajalcev. Med Karpati in Vislo so se izjalovili sovjetski napadi na široki fronti. Boljševiki so med Vislo in Narevom razširili svoje napade, ki so bili v trdih bojih odbiti. Za mesto Dorpat so se razvneli srđiti boji. Nemško letalstvo je z uspehom posegalo v boje. Nad vzhodno fronto je bilo 25. t. m. zbitih 87 sovjetskih letal.

27. avgust: V Romuniji prodira sovražnik z motoriziranimi odredi in močnimi oklopniškimi ali ali dalje proti jugu. Nemške bojne skupine so v težkih bojih prodrele sovjetske zapahe na obeh straneh vzhodnega Pruta. Na obronkih vzhodnih Karpatov so naše čete odbile srđite sovjetske napade, uničujoč pri tem številne sovražne tanke. Zapadno od mesta Stanislav so zavzeli Madžari neke višinske postojanke. Ob mostiščih na Visli so bili zaustavljeni sovražni poskusi prodora deloma ob protinapadih. Med Vislo in Narevom se nadaljuje obrambna bitka z nezmanjšano silovitostjo. Nameravani sovjetski prodor je bil preprečen. Razvaline mesta Dorpat so bile po hudih pouličnih bojih prepuščene sovražniku. 26. t. m. je sovražnik izgubil nad vzhodno fronto 75 sovražnih letal.

28. avgust: V Romuniji se nahajajo naše čete na obeh straneh spodnjega Pruta v težkih prodornih bojih. Sovražnik je prekorčal reko Seret ter je v sunku proti jugu in zapadu izvojeval mesto Focsani kljub srđitemu odporu naših čet. Nemške in madžarske čete preprečujejo sovražniku vdiranje preko vzhodnih Karpatov na Madžarsko. V mostiščih Visle pri Baranovu se razvijajo hudi napadalni in obrambni boji. Med Vislo in Narevom nadaljujejo boljševiki svoj velenpad, ki je bil celo razširjen. Vsi ti napadi so bili odbiti. Sovražnika, ki je vdrl v področje severno od Dorpata, so nemške čete zaustavile v protinapadih.

29. avgust: Ob spodnjem Prutu se borijo nemške čete proti sovražniku, ki naskakuje iz vseh strani. Ob epodnjem Seretu je sovražnik zavzel mesto Buzau po trdem boju. V južnem delu vzhodnih Karpatov so se v madžarskem obmejnem ozemlju razvneli srđiti boji nemških in madžarskih čet proti prodirajočim sovjetskim skupinam. Od Karpatov do Finskega zaliva so se večji boji dne 28. t. m. vršili samo v mostišču Visle, pri Ostrovu, Modohnu in Dorpatu. Sovražnik je

bil odbit deloma v protinapadih in je samo posamično pridobil nekaj terena.

30. avgust: V Romuniji so se izjalovili sovjetski napadi pri Buzau-u in v dolini Bistrica. Sovjetske sile, ki so vdrlle preko karpatskih sedel v madžarsko ozemlje, so bile zavrnjene na več mestih v protinapadu. Letalstvo je uspešno bombardiralo in napadalo sovjetske kolone na karpatskih sedlih. Pri Baranovu so se izjalovili opetovani boljševiški napadi. Severovzhodno od Varšave ter med Bugom in Narevom so bili obnovljeni sovjetski napadi zaustavljeni v silovitih

Karte vom Kampfraum Litauen Lettland

Scherl Bilderdienst-M

HRABRI SPODNJESTAJERCI

Za hrabro zadržanje pred sovražnikom na fronti sta dobila **Kriegsverdienstkreuz II. Klasse mit Schwertern**: Gefreiter Alexander Weingerl, Ortsgruppe Ranzenberg, Kreis Marburg-Land ter **Unterscharführer** Rudolf Nowak iz Tüffer-ja.

Eisernes Kreuz II. Klasse so dobili: Gefreiter Martin Fekonja, Ortsgruppe Kirchberg, Kreis Pettau; **Sturmann** Rudolf K'ndlhofer, Ortsgruppe Cilli-Forstwald; Obergefreiter Stefan Jaut, Ortsgruppe III, Marburg-Stadt.

Eisernes Kreuz I. Klasse: Obergefreiter Emil Morosiewicz in sicer kmalu potem ko je dobil **Eisernes Kreuz II. Klasse**; Stabsarzt Dr. Hermann Koschitz, Ortsgruppe Leitersberg, Kreis Marburg-Stadt.

oklopniških bojih. Istotako so se zrušili številni sovražni napadi zapadno od Modohna in severno pri Dorpatu. Nemško letalstvo je ponoči učinkovito napadalo sovjetske priprave v področjih Modohn in Dorpat.

□ **Turčija v gospodarskih škripcih.** Turški trgovinski minister je imel te dni o priliki otvoritve gospodarske razstave v Izmirju govor. V svojem govoru je omenil številne gospodarske težkoče, s katerimi se bo imela Turčija odsej boriti.

□ **Protest Islandije.** Islandski ministrski predsednik Björnsson in zunanji minister Thor sta dala v Washingtonu razumeti, da Islandija ne namerava Zedinjenim državam trajno odstopiti vojaških oporišč.

□ **Švicarski glas o kapitulaciji Romunije.** »Basler Nachrichten« pišejo: »Ali še ne poznajo pogovora? Nešteto krat so jim sluh že zabijali: Prvič brezpogojna kapitulacija, drugič brezpogojna kapitulacija in tretjič brezpogojna kapitulacija. V tem se je anglo-ameriška umetnost doslej že teoretično izčrpala, praktično so se pa države počile že z usodo Italije in njeno brezpogojno kapitulacijo. Bo Romunija, tako vprašuje list, predstavljal drugi svarični vzgled?

* **Novi uradni razglesi.** Verordnungs- u. Amtsblatt des Chefs der Zivilverwaltung in der Unterstermark Nr. 13, z dne 24. avgusta 1944, objavlja sledeče: 1. Vzorec napisa za častne table padlim junakom 2. Drugo odredbo o razdelitvi podeželskih zemljiških posestev na Spodnjem Stajerskem 3. Določbo o prijavi delovnih sil v navideznih delovnih razmerah 4. Razglas o delovni uradi Dienststelle des Beauftragten für Raumordnung des Chefs der Zivilverwaltung.

Bojevanje ob Marni

Pariški teroristi se medsebojno obstreljujejo — Borba za črlo ob Seini se nadaljuje z nezmanjšano silovitostjo

Iz Berlina poročajo: Bitka za črto ob reki Seine besni še vedno z nezmanjšano silovitostjo. Ugodno poletno vreme je omogočilo sovražniku, da je vpostavil z vso veljavo svoje bombnike in oklopniške. Ob mostišču zapadno od izliva Seine so odredi 10. kanadske armade prodrli v nedeljo naše zapahe ob reki Risle ter ob Foret de la Longe. Naše čete so se zaustavile par kilometrov severno med krajema Croneville in La Bouville. Ob vijugi Seine vzhodno od Elbeufa je skušal sovražnik forsirati reko, toda kljub silnemu artilerijskemu prizadevanju se je njegovo podjetje izjalovilo. Bolj južno je napadla druga angleška armada prehode preko reke Seine. Sledil je močan nemški protinapad proti delnim silam, ki so pripele preko reke.

V Parizu besnijo še vedno poulični boji. Tudi francoske teroristične skupine se borijo medsebojno za oblast. Komunistični efementi so povzročili težka razdejanja, mimo tega pa so terorizirali prebivalstvo. Po mestu se razširjajo požari. Posadke naših bojnih letal, ki so južno od Pariza napadale ameriške čete, so opazale še pred bombardiranjem večje in manjše požare, ki so nastali na ta način, da so Amerikance težko obstreljevali naša oporišča Boulevard, St. Germain, Luxembourg, Montparnasse, Place de Bastille in Place de la Republique. Zelo prizadeta so bila v nedeljo predmestja v severnem in severovzhodnem delu Pariza. Napadi delov 1. ameriške armade v

smeri na Le Bourget so se izjalovili. Prav tako brezuspešno so napadali odredi tretje ameriške armade Ivry.

Jugovzhodno od Pariza je ojačil sovražnik svoje postojanke v mostiščih pri Melunu in Fontainebleau-u, od koder je izvajal svoje sunke proti severu v smeri na reko Marne ter proti vzhodu. Da bi izločili močan odpor naših čet, so Amerikanci na obeh straneh Nogenta s pomočjo težke artilerije spravili pehoto preko reke, vendar niso dosegli nikakih bistvenih uspehov. Bolj vzhodno prodirajo sovražne oklopniške sile preko mesta Troyes proti vzhodu. Borba za reko Seine med izlivom in Troyesom je v polnem teku.

V Južni Franciji vzdržuje sovražnik svoj pritisk proti dolini reke Rhone. Pri mestu Valence ob reki Isère in bolj severno je prišlo do težkih bojev med našimi varovalnimi četami ter med eksponiranimi sovražnimi odredi. Proti italijansko-francoski meji prodirajoči odredi so bili poraženi tudi pri St. Paulu, morda 100 kilometrov severno od Nizze. V Toulonu so se naše junaško se bojujoče sile umaknile pred močnim sovražnim pritiskom na južni rob mesta, kjer nadaljujejo v gozdovih pri Six Foursu ter na polotoku pri pristanišču svoj odpor. V mestu Marseille prodira sovražnik kljub svoji premoči le polagoma. Nemška oporišča so se vzdrževala v srđitih bojih ter prizadevala zlasti črncem v sovražnem taboru krvave in težke izgube.

Vse sile za totalno vojno vpostavo

Ustavljeno delovanje gledališč, varietejev in kabaretov — Omejitve na strokovnih in visokih šolah — Podaljšanje delovnega časa in ukinitve dopustov — Poostrežen kazenskih določil za sabotiranje totalne vojne vpostave

Pooblaščenec Reicha za totalno vojno vpostavo, Reichsminister Dr. Goebbels, je sporočil sledeče:

1. V petem vojnem letu smo vzdrževali celotno nemško kulturno življenje v obsegu, kakor ga ne vzdržujejo druge vojskujoče države niti v mirnem času. Medtem ko sta Anglija in Severna Amerika ustavili delovanje svojih pomembnih oper, orkestrrov in drugih kulturnih institucij že kmalu po izbruhu vojne, smo v Nemčiji nadaljevali doslej kulturno življenje v normalnem obsegu. Totalna vojna vpostava zahteva tudi na tem področju globokosežne omejitve. V bodoče bosta film in radio razvedrilo vojakom na frontah in ustvarjajoči domovini ter posredovalec kulturnih vrednot. Ti dve ureditvi zajameta pri uporabi najmanjšega števila delovnih sil in materiala največ krogov našega naroda.

Do 1. septembra 1944 je ustaviti vsa gledališča, varietej, kabarete in igralne šole. Hkrati je ustaviti odgovarjajoče poklicne enote in poklicne skupine ter privatni gledališki pevski in plesni pouk. Cirkuska podjetja je ustaviti razen tistih maloštevilnih, ki so potrebna za vzdrževanje dragocenih živali. Pri tem pridobljene delovne moči se stavijo na razpolago bojujočim četam, v kolikor so za vojno službo sposobne. Ostale pridejo v oboroževalna in produkcijska dela. Ustavijo se tudi delovanja orkestrrov, glasbenih šol in konzervatorijev, razen nekaj vodilnih, ki jih bo potreboval radio za svoje oddaje. Njeni člani pridejo istofako kakor člani gledališč k oboroženi sili oziroma v industrijo za oboroževanje.

V isto svrhu se ukinejo na področju likovne umetnosti razstave, akademije, visoke šole za umetnost in slikarstvo. Nadalje se ustavi delovanje vse leposlovne, zabavne ter temu sorodne književnosti. Obdržalo se bo samo prirodnoznanstveno in tehniško slovetvo, oboroževalne in šoleke knjige ter gotova vzorna politična dela. Mnogoštevilna druga založništva se torej lahko ustavijo in pridobilo se bo veliko strokovnih sil za oboroževalno industrijo. Dnevno časopisje se bo še nadalje omejilo. Izvršiti se morajo še nadaljnje zdržitve listov. Z izjemo manj važnih listov se bo omejil obseg dnevnikov na štiri strani pri šestkratnem izhajanju tedensko. Tedensko izhajajoči ilustrirani časopisi, z izjemo lista „Illustrierter Beobachter“ in „Berliner Illustrierte“, z raznimi glavami, se ustavijo. V celoti se bo z ustavitvijo in omejitvami na tem področju osvobodilo za fronto in vojno važna dela več desetstisoč dobrih strokovnih sil.

2. Ustavi se delovanje organizacije NS-Gemeinschaft „Kraft durch Freude“, ki skrbi za razvedrilo čet. S tem bo ustavljeno delovanje kakih 200 potovalnih gledaliških podjetij, koncertnih agencij in gledališč, uradi KdF v zasedenem ozemlju ter domovi umetnikov bodo zaprti, turneje in ureditve, namenjene delavcem oborožitve, pa omejene na skupnostna taborišča. Kulturno oskrbo frontnih vojakov se bo osiguralo s preureditvijo sporedov naših vojaških radio-oddajnic ter s filmom.

3. Reichsminister za znanost, vzgojo in izobrazbo ljudstva je izdelal obsežen načrt za omejitve oziroma delno in začasno ustavitve mnogih ureditev na svojem področju. Cela vrsta poklicnih šol, ki ne služijo neposredno vojnim svrham, kakor na primer hišno-gospodinjke in trgovske, se do nadaljnjega zaprejo. Nato bo na razpolago veliko število fantov in deklet, katerih sovrstniki in sovrstnice stojijo že davno v vojni vpostavi ter več tisoč učnih moči. Pa tudi na visokih šolah se bodo izvršile obsežne omejitve z ozirom na vojne potrebe, kar bo dalo več desetstisoč dijakov in dijakin za oboroževalno industrijo. Na področju vzgoje bomo torej pridobili več stotisoč delavcev.

Počeni z 68. dodelilno perijodo dne 16. oktobra 1944 uvedemo zbiralno karto za živila, ki bo združila vsa važna živila, kupovana doslej na posamezne karte kakor kruh, mast, meso itd. S tem prištedimo kakih tristo milijonov živilskih kart pri vsaki perijodi, razen znatne količine papirja pa tudi mnogo delovnih sil za druge vojne svrhe.

Za popolno izrabo delovnih sil se določi delovni čas po vseh javnih napravah in uradih gospodarstva enotno na najmanj 60 ur tedensko. To ne velja za delovne panoge, kjer imajo z ozirom na vojno važnost dela že sedaj daljši delovni čas. S tem podaljšanjem delovnega časa prištedene delovne sile je staviti takoj na razpolago oboroženi sili in oboroževalni industriji. Vsak vodja urada ali obrata je odgovoren, da ne bo v uradu ali obratu nobene neizrabljene delovne moči. Kdor zaposluje nepopolno zaposlene delovne sile, je saboter totalne vojne vpostave ter bo najstrožje kaznovan. Pozno popoldne nekega delovnega dne v tednu je izbrati za nakupovanje in osebne potrebe članov delovnih posad, če se držijo predpisane delovnega časa in ako je vojno-važno delo opravljeno.

V tem za končno zmago važnem razdobju ne smejo naša vojna prizadevanja izgubiti niti enega dneva. Nemški vojak že dalje časa nima nikakršnega dopusta. Napram bojujočim se vojakom na frontah je pravično, če se dopustom odpove tudi delujoča domovina. Zato se s takojšnjo veljavnostjo ustavijo začasno vsi dopusti. Dopustniki,

čijih dopust v času, ko stopi ta odredba v veljavo, znaša še več kakor teden dni, se morajo v najkrajšem času vrniti na svoja službena mesta. Za žene in moške, ki dovršijo do 31. decembra 1944 50. oziroma 65. leto starosti, ne velja zapora dopustov. V smrtnih slučajih ter v življenjsko nevarnih boleznih zakoncev, dedov, babic, staršev ali otrok, pri porodih žene in drugih važnih dogodkih, se lahko dovolijo kratki dopusti, za kar je uporabljati pravično in strogo merilo. V nujnih edinstvenih primerih je izrečno težko poškodovanecem, ženam in mladoletnikom pri škodovanju izjemoma dovoliti dopuste. Določila o družinskih voznih domov in družinskih voznih na obisk ostanejo v veljavi.

Ako se ves nemški narod vpostavi za končno zmago, ima tudi pravico do zahteve, da se nastopa z vso strogostjo zoper elemente, ki bi iz udobnosti, brezobzirnosti ali pa z namenom sabotiranja totalnost vojne vpostave. Pravosodni minister bo radi tega izdal odredbo za varnost totalne vpostave, po kateri bo kaznovan z zapornim in denarno kaznijo ali pa z eno teh dveh kazni vsak, ki bi nasprotoval namenoma ali zanikerno zapovedi ali prepovedi, ki jih vsebujejo pravna določila ali objavljen upravni red vlade Reicha, vrhovnih oblasti Reicha ali enako urejenih uradov o ukrepih za izvedbo totalne vojne vpostave. V izredno težkih primerih se lahko izreče tudi ječo ali smrtno kazen. Ta kazenska določila se nanašajo na prestopke zoper vse doslej že izdane ukrepe, kakor tudi na ukrepe, ki se izidejo v okviru totalne vojne vpostave. Naša skupna vojna prizadevanja niso samo zadeva prostovoljnosti. Skrbelo se bo, da se pravično razdelijo vsa bremena, ki so s tem povezana.

Izdajstvo kralja Mihaela

Nova romunska nacionalna vlada — Romuni se borijo proti Romunom — Posledice romunskega izdajstva

Pretekli četrtek je sporočil Deutsches Nachrichtenbüro po nemškem tisku vest, da je romunski kralj Mihael zapovedal romunski vojski, naj ustavi operacije proti boljševiškim invazorjem. Romunskega konduktorja maršala Antonescu je zavrnila kraljeva zarotniška klika s pomočjo anglofilskih politikov in reakcionarnih dvorjanikov odstranila. Kralj je imenoval takozvano demokratsko vlado, ki ji načeljujeta Maniu in Bratianu, dejansko pa jo kontrolirajo komunisti. Ta „vlada“ je ponudila boljševikom kapitulacijo Romunije. Po vsej Romuniji so izbruhnili nato nemiri. Skupina nacionalnih patriotov se je postavila na čelo gibanja proti kralju in njegovim izdajalcem ter je naslovila na romunski narod in romunsko vojsko poziv za nadaljevanje boja proti boljševizmu. Novo nacionalno gibanje se zavzema za svobodo in življenje proti smrti in poginu.

Poziv nacionalnih Romunov se glasi sledeče: „Romun! Naše življenje in življenje naših otrok je v največji nevarnosti. Več let so hrabri romunski vojniki junaka brnili romunsko zemljo, medtem pa je kralj Mihael kot poljubno orodje male dvorske kamarile in male klike izdajalcev odstranil državnega voditelja Antonescu ter je voljan, nas vse sramotno izdati ter deželo izročiti našemu smrtnemu sovražniku: boljševikom.“

Kralj Mihael obljublja mir! Dejansko pa ta mir ne pomeni nič drugega kakor okupacijo Romunije po sovjetski armadi, s tem pa boljševizacijo Romunije in zasužnjevanje ter iztrebljenje romunskega naroda. Infamna laž je trditev, da so Angleži in Amerikanci zajamčili romunsko neodvisnost, kajti dejansko so Romunijo že davno obljubili Stalinu.

Kakor je kralj Karol II. s svojo židovsko ljubico več let kradel ljudski denar in potem strahopetno zapustil deželo, da bi v Ameriki lepo živel na vaše stroške, je sedaj kralj Mihael stopil v dogovor z Angleži in Amerikanci, da bi se mogel zateči k njim za ceno izdajstva svoje dežele in svojega naroda. Že sedaj je pripravljeno za kralja Mihaela letalo, ki naj bi njega in njegov privesek spravilo v pravem trenutku v varnost inozemstva. Romunskemu narodu in romunski državi ukradeni zlato je že pred meseci spravil v inozemstvo.

V tej uri, v kateri sta romunski narod in romunska država prišla v največjo stisko vsled kraljevega izdajstva ter vsled izdajstva male romunske klike Badogiotov, se je zbrala nacionalna ro-

munska vlada iz moči, ki so pripravljene podedovano deželo, katero so naši pračeti že več stoletij branili proti vzhodu, ubraniti pod vsemi okoliščinami pred posegom boljševikov.

Romun! Nova nacionalna vlada vas poziva k odpovedi poslušnosti izdajalskemu kralju Mihaelu, njegovi dvorni kamarili in koruptni kliki bukarštanskih verižnikov.

Romunski vojniki! Romunska vlada vas poziva k odpovedi poslušnosti poveljem izdajalskega kralja in njegovih pomagačev v vojski. Ostanite zvesti ob strani naših zaveznikov, ki prav tako kakor vi prelivajo kri za obrambo romunske zemlje. V tem smislu je boljševikom zoperstaviti odpor do zadnjega.

Romun! Mi vsi vemo, da je ta boj proti boljševizmu težak. Toda kje je tisti Romun, ki bi želel, da je tekla kri njegovih očetov in sinov zastoj in da naj romunski narod in dežela postaneta plen boljševizma? Ne! Tisočkrat ne! Vsak Romun, ki bi tako mislil, je izdajalec najsvetejših dobrin naroda. Za poštenega Romuna, ki ljubi svoj narod in svojo domovino, imamo samo eno geslo: odpor do zadnjega brez obupa. Boljševik je vsled večletne borbe že sam skrajno oslabilen. Romun! Če sedaj vzdržimo in vpostavimo zadnje sile, bo Romunija rešena. Živela Romunija!

Narodna romunska vlada.

Dne 25. avgusta je izdal Deutsches Nachrichtenbüro sledeče poročilo iz Bukareste: K izdajstvu kralja Mihaela in njegove dvorne klike se je priključila izjava sovjetskega zunanjega komisarijata, ki ga je razširil moskovski radio. Predalec bi segalo, ako bi se bavili z obljubami, ki jih je dal Kreml romunskim izdajalcem. Vedno so ista zatrdavanja Moskve napram tistemu, ki kapitulira pred Moskvijo. Čim je mreža zadržana okrog nove žrtve, pa pokaže Moskva pravi obraz brutalnega zasužnjevalca in diktatorja. Zanimivo pri tej sovjetski izjavi je ugotovitev, da Moskva obljublja Romunom premirje, v kolikor bi romunske čete pomagale sovjetski vojski pri „likvidaciji nemških čet“. Poprej pa o kakem ponehanju vojaških operacij na romunskih tleh po nedvoumni izjavi sovjetskega zunanjega komisarijata ni govora. Morda je to prvo razočaranje za tiste romunske kroge, ki so v zaupanju v besede kralja Mihaela verjeli, da je s kapitulacijo pred Moskvijo za Romunijo že konec vojskovanja. To domnevo

Vsa Francija je postala bojišče

Za enotnost bitke in enotnost vodstva — Pariz in njegov magnetni učinek

Vojaški sodružnik dnevnika »Tagespost« je dne 28. 1. m. poslal iz Berlina sledeč pregled frontnega položaja na zapadu:

Pretekli teden je spremenil vse francosko ozemlje v sklenjeno bojišče. Prvotno to ni bil slučaj. Tudi po izkrcanju na obali Riviére ni bilo potrebno, da se je borba zrasla v edinstvo. Medtem pa so se močno tekoča gibanja obojestranskih sil v področjih severa in juga tako močno približala, da se sedaj zaraščajo. Enotnost vodstva bitke stališča obrambe, zahteva tako približevanje, ki je postalo podlaga vseh bodočih dispozicij s strani obrambe. Ta obramba je doslej še vedno lahko predpisovala nasprotniku, kdaj bo dobil posamezne pokrajine v svoje roke. Svoje po vsej Franciji razmetane odrede je združila v posamično večja telesa in jih dirigirala sedaj v nove prostore, v katerih se mora zgraditi enotni odpor. Sovražnik tudi teh gibanj ni mogel preprečiti. Pričeli so na jugozapadu. Jugi in v jugovzhodu Francije, v splošnem v severovzhodni smeri. Nasprotnik je sicer skušal motiti te umike ali pa jih izobčiti. V to evrhu je vpostavil poleg regularnih čet tudi »podzemne« bojne sile. Postavil se je pred ceste ali pa ob mesta, ki jih je bilo treba preprečiti. Toda oklopniške konice, ki so služile našim umikalnim operacijam v varstvo, so izsilile pohod, odbile so vsak poskus zadrževanja, obenem pa so ostro zavrnile vsako preveč eksponirano sovražno skupino ter tako omogočile, da se čete dosegle predpisane cilje. Zlasti severovzhodno od Grenoble-a in Ženevskega jezera in jugovzhodno od Lyona so bili odbiti vsi poskusi zadrževanja. Iz nastanka v to svrhu eksponiranih sovražnih odredov izhaja nedvoumno, da hoče južna skupina preprečiti združitev glavnine vojne skupine Blaskowitza z nemško skupino na severu. Za izvedbo tega gibanja je važen odpor, ki ga daleta posadki v Toulonu in Marseille-u. Ta odpor v svrhu vezanja močnih sovražnih sil izgleda morda postranskega značaja, je pa z ozirom na veliko umikalno operacijo proti severovzhodu Francije ogromne vrednosti. Sleherna sovražna skupina, ki je zapletena v poulične boje v Toulonu, manjka v marškoloni, ki stremlje v smeri proti severu.

Zadnji dnevi so bili na zapadni severni fronti v znamenju borbe za reko Seine. Šlo je zato, da spravimo vse naše sile z zapadnega na vzhodno obrežje. V to svrhu je bilo treba na levi strani reke Seine držati več dni močno mostišče, da bi se omogočila četam in materialu pot preko reke proti severovzhodu. Amerikanci in Kanadčani so sicer skušali ta zapah na levem obrežju predčasno izobčiti, vendar je to mostišče držalo in omogočilo umik preko Seine. Tako se je v tretji izjalovil sovražni kotel, namenjen posadki mostišča, prvotno pa tudi še tistim nemškim silam, ki Seine niso prekorale. Sovražnik je torej v tretji dokazal, da ne more izvesti uspešno svojih nameranih operacij, čim gre za gibanje, ki zahteva umetnost vodstva in trdoto bojevanja.

Medtem se je pomaknil vojaško nezanimivi Pariz v središče dogajanja. Sovražnik se je udal svoji politični častihlepnosti. S svojimi operativnimi nujnostmi je kapituliral pred politiko. Fran-

coska prestolnica je kakor magnet, ki privlačuje sovražne regimente ter jih tako odtekuje prvotnemu cilju razširjenja naših mostišč na desnem obrežju Seine. Toda to še ni edini vzrok za koncentracijo okoli Pariza. Prva sovražna mostišča severno in južno od Pariza so bila več dni izpostavljena najhujšemu nemškemu protipritisku. Del teh mostišč so naše čete zopet likvidirale. Na Amerikance, ki so se silno pehalji za ta oporišča na desnem obrežju Seine, je napravil energičen odpor nemških čet očitno velik vtis. Ameriško vodstvo, ki ni pripuščalo nikakega zastoja, se je vrglo nato na Pariz, v domnevi, da bo s pomočjo podzemnega gibanja v mestu samem prišlo razmeroma do lahkega prestižnega uspeha. Bitka za Pariz pa je postala stvar, ki je zahtevala velike izkuge in težave, predvsem pa je zahtevala več

časa in sil, kakor je sovražnik pričakoval. Ker pa je sovražnik jugovzhodno od Pariza dal svojim silam, ki se borijo za forsiranje reke s svojo prijetno artilerijo prednost močnega varovalnega ognja, je zamoget na desnem bregu izvojevati nekatera izhodišča. Ta mostišča na Seini določajo dispozicije našega vodstva za nadaljnji potek bitke za Francijo v toliko, da ta moment določajo zarisuje potek potrebne frontne črte. Nemški odredi, ki se pretekajo iz dosedanjih bojišč v novo fronto, se bodo tamkaj združili s silami, ki so doslej ščitile severno Francijo. Bistveno ojačenje bodo doživele te sile prvotne armadne skupine sever s pomočjo čet, ki bodo prišlele iz Reich-a, da bi novo fronto na zapadu podprle in zgoštile. Da se na francoskem severovzhodu odražajo še zelo pomembne zastojne črte, je znana stvar. Katera izmed teh zastojnih črt je bila od vodstva izbrana za to, da bi omogočila v gibanju se nahajajoči zapadni fronti močno oporo, bo odločilo vodstvo. V teh dneh se bo izkazalo, kje je bila sklenjena konsolidacija zapadne fronte. Naše čete bodo morale izkoristiti pridobljeni čas do sklenjenega sovražnega razvoja pred to fronto.

Razgibani jugovzhod Evrope

Posledice Mihaelovega izdajstva — Korist imajo edino le bojševiki

Po informacijah, ki jih je dobil nemški tisk iz Berlina, je izmed vseh političnih prizorišč jugovzhod tisto področje, kateremu velja trenutno najjačji splošni interes. Dogodki v Romuniji so izzvali dvojni učinek. Medtem ko se nanašajo vojaške posledice verolomstva na južni bok vzhodne fronte, segajo diplomatski dogodki v notranje in zunanje razmere ostalih balkanskih držav. V sedanjem štadiju vojne še nekako združujeta oba učinka v splošnem razvoju.

Ceprev je odstranitev maršala Antonescu prišla iznenadoma, se romunski zmešnjavi nikakor ni čuditi. Znano je, da je bila Romunija že več mesecev izpostavljena neprestani živčni vojni. Grožnje in obljube so prihajale iz dveh smeri: Na eni strani iz Sovjetske Unije, na drugi strani iz zapada. Brez dvoma je bil za romunsko politiko najmerodajnejši protest Moskve, ki je pridobil glede obsega grožnje, čim težavnejši je postal vojaški položaj in čim bližje se je prerival sovražnik proti jedru Romunije. Mimo tega so bile po abdikaciji Karola II. v Romuniji na delu sile, ki so pripravljale povratek kralja in s tem tudi povratek parlamentarnega sistema. Dolga leta niso imele te sile nikakih predpogojev za uspeh. Njihovo delovanje so radi tega opazovali brez vsake zaskrbljenosti. Nevarne so postale šele v sedanjem štadiju vojne in do šahovske poteze so prišle šele sprčo ogrožanja s strani sovjetskih armad. Nekaj sličnega so doživeli tudi sosede Romunije, čeprav se niso tako neposredno začutili bližino fronte. Na Madžarskem je Nemčija izločila že pred meseci tiste kroge, ki so hoteli nastopiti isto pot kakor Maniu in Bratianu. S fundamentalno preosnovo vlade je bil takrat na Madžarskem preprečen razvoj, kakor ga doživljamo sedaj v Romuniji. Glede Bolgarije je znano, da so tudi tam na delu sile, ki zagovarjajo premirje. Znano je tudi, da skušajo zavestniki že dalje časa priti z Bolgarijo do dogovora, ki bi omogočil bolgarski vladi izstop iz vojne. V inozemskih krogih so čestokrat zatrjevali, da je situacija Bolgarije manj težavna kakor položaj ostalih se vojskujočih se balkanskih držav, ker se nahaja Bolgarija v vojnem stanju zgolj z zapadnimi silami, s katerimi se vojskuje, če izvzamemo letalske napade, samo protokolarno. V zvezi z dogodki v Romuniji ni preveč povedano, ako se ugotavlja, da je razvoj v Bolgariji prav tako došel na svoj višek.

Sovjetska agencija »Tass« je obelodanila uradno stališče k dogodkom v Bukarešti. Iz te obelodanitve izhaja, da so boljševiki Antonescovi vladi že aprila tega leta ponujali premirje. Boljševiki so zahtevali nemilostno in brezpogojno kapitulacijo. Samo v tem slučaju, ako bi Romunija vse svoje sile vpostavila proti Nemčiji, so bile predvidene milote. Te pogoje je sedaj sprejel kralj Mihael. Omiljeni niso bili niti za eno samo yjico. Po kralju Mihaelu vpostavljena vlada je zaključila slab posel, čeprav je vlada generala Senatescu Nemčiji sedaj tudi oficijelno napovedala vojno. Korist imajo brez dvoma boljševiki, ki so zamogli radi rumunske zmešnjave izboljšati svoje

frontne položaje, kar bi bilo sicer možno le po dolgotrajnih bojih. Ostale balkanske države si torej lahko izračunajo, da se jim brzokone ne bo godilo drugače. Vsekakor pa je diskusija za predčasni mir ravno v Bolgariji dosegla višek, ki takih ugibanj brzokone več ne dopušča. Zelo značilno je dejstvo, da se je znani agent komunistične internacionale Dimitrov podal iz Moskve na Balkan, kjer vidi kot bivši Bolgar očitno nov krog svojega delovanja.

Dogodki v Romuniji — in to je za nas najvažnejše — ne bodo ostali brez daljnosežnih vojaških posledic. Glede tega si moramo biti trezni na jasnem. Pomisliti moramo samo na Badoglijevo izdajstvo. Vsekakor pa sovražnik tudi takrat ni dosegel to, kar si je obetal od kapitulacije. Sovražnik je tudi tokrat napredoval in stoji ob izlivu Donave. Z vzhodne strani skuša obiti Karpate in z vso silo že sili proti jedru Romunije. Kako daleč bo pri tem prišel, še ni vidno, ker pač nadaljuje svojo živčno vojno proti sosedom Romunije, ne da bi bil obenem premagal nemških čet.

POLITIČNI DROBIŽ

□ Churchill in Roosevelt sta konspirirala že davno pred vojno. Irski časopis »Leader« poroča, da je angleški parlamentarec Mac Govern nedavno v parlamentu odkril, da je Churchill že davno pred izbruhom sedajšnje vojne za hrbtno takratnega angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina napravil z Rooseveltom skupno stvar. Predvsem si je Churchill od Roosevelta pridobil zagotovilo, da bodo Zedinjene države Severne Amerike v vsakem slučaju, ako zabrede Anglija v vojno, slednji priskočile na pomoč. Ta zagotovilo, ki jih je dobil Churchill, je podal Roosevelt brez znanja svojega natoda. Mac Govern je končno naglasil, da ima te informacije iz popolnoma zanesljivih virov.

□ Kralj Mihael je lutka. Od Kerenskega vodi paralela do Badoglija in Mihaela. Anglija je še vedno obljubila nebesa, pozneje je pa pot vodila naravnost v Stalinov pekel. Tako piše belgajski list »Nouveau temps« k poročilu, da je Churchill odobril pogoje, ki so jih stavili Sovjeti Romunom. O tem poročilu se ne bo nikdo čudil, tako nadaljuje imenovani list, kdor pozna igro Londona in Washingtona. Odkar je London pahnol Poljsko v sedanjo vojno, so triki te vrste dovolj znani. Kralj Mihael je samo lutka v rokah Sovjetov.

□ Poziv prebivalstvu mesta Tokio. Tokijski župan, general Nišio, je izdal prebivalstvu japonske prestolnice oklic in poziv, v katerem poziva vsakega pošameznika, naj stoji vzgledno na svojem mestu in naj stori vse, da bo Japonska izvojevala dokončno zmago. Sprejeti da je treba vse težave, celo smrt, saj gre za to, da se zavaruje prestolnico 3000letnega carstva in da se izpolni naloge, ki jih je zarisal japonski car.

je izdajalski kralj zavestno gojil, ko je v svoji proklamaciji romunskemu narodu izjavil: »Sovjetski pogoji premirja so bili sprejeti. V istem smislu je bila formulirana tudi izjava Mihaelove »vlade«, ki govori prav tako o sprejetju sovjetskih pogojev premirja, kakor da je to nekaj samo ob sebi razumljivega. Kakor pa izhaja iz uradne sovjetske izjave, pa Moskva niti ne misli predložiti Romunom svojih pogojev premirja. V razmerju Romunov do Moskve oziroma obratno se torej nič ni spremenilo. Romunija mora torej nadaljevati vojno, samo da je kralj postavil nezaljšano zahtevo, da se naj Romunija bori ob strani svojih najhujših sovražnikov.

Zaenkrat se je razvelj v Romuniji boj v notranjosti. Romuni se borijo proti Romunom. Upati pa je v interesu obstoja in svobode romunskega naroda, da se bodo odgovorne nacionalne sile ojačile in da bo Romunija v zadnjem trenutku zastavljena pred breznom, v katerega jo je nameraval pahniti kralj Mihael s svojo brezvestno dvorsko kliko.

Bilder aus dem Kriegsgeschehen

Die Arbeit an Ostpreußens Schutzwall

Während noch die letzten Garben auf die Erntewagen geladen werden, wird auf den eben abgeernteten Feldern von der Bevölkerung mit dem Bau eines Stellungssystems begonnen.

PK-Kriegsbericht Adendorf (Sch).

Am Brückenkopf an der Weichsel

»Tiger« und »Panther« im Kampf bei Tag und Nacht

PK. Dunkel und fruchtbar ist die Erde. Die Dorfstraßen schäumen im Prunk der Rosen, Flammenblumen, Dahlien, der Lilien und Asten. Die Bäume stehen breit, gesegnet von Frucht, voll Ketten von Birnen, sich rötenden Äpfeln, Pflaumen, Mirabellen. Der Wellenschlag des reifen Weizens treibt nach den Dörfern, Kartoffelfelder blühen, Lupinen duften süß und schwer. Den Ostwind fangen die Waldgürtel an der Weichsel. Die schmalen Bäche unter alten Pappeln und hohen Wiesen tränken den Boden, die Sonne nährt ihn und trocknet ihn nicht aus. In den kleinen Häusern, den Buchenhecken schwatzen zärtlich Stare, Störche spazieren über die Stoppelfelder.

Der Wagen hat den tiefen kühlen Kiefernhorst durchfahren, und wir befinden uns in einem weiten Garten, über dem der Herbst die ersten Schleier breitet. Eine der fruchtbarsten Landschaften des Generalgouvernements dehnt sich vor uns aus. Die Dörfer sind sauber, jedes Haus hat seinen

bunten Blumengarten, seinen gepflegten Gemüse- und Obstgarten, in dem die Bienenstöcke im Gras stehen. Unsere Augen, noch immer die ehernen Farben der Pripjetlandschaft, den flockigen Schnee des Wollgrases, das stumpe Braun des Moores, das fahle Grün der sauren Wiesen gewohnt, trinken die belebteren lieblichen Bilder menschlichen Fleißes. Immer reicher wird das Land, je weiter wir nach Westen kommen, immer blühender, schöner die Erde und immer erbitterter wird der Kampf, immer flammender die Entschlossenheit unserer Grenadiere, diese Erde vor den Maschinenherden der Bolschewisten zu bewahren.

Sie rollen schon heran, durstig nach brennenden Dörfern, hungrig auf verbrannte Erde, gierig darauf, diese Gärten auszuplündern, die Weizenfelder unter ihren Gleisketten einzustampfen, diese Welt in eine Wüste zu verwandeln.

Jeden Forst vor ihrem Brückenkopf verwandeln sie in eine Festung. Wie Maulwürfe graben sie

Neuartige Miniere

Mit stetem Erfolg ist die neue Rüstung bemüht, alle Kampfmittel zu verbessern und besser zu gestalten. Auch die Minen, die für die feindlichen Landungsboote gelegt werden, erhalten eine neue Form. Stelle der runden Mine ist eine Betonsockel getreten, die Sprengladung enthält, durch die Landungsboote hindurch auf solche Mine in Stücke gerissen werden. — Die Ladung dieser neuartigen Minen wird von einem Anleger übernommen.

Kriegsbericht Tölle (Sch).

Fallschirmjäger in Litauen

In dem stählernen und elastischen Band, das in Litauen vor die Tore Ostpreußens gelegt ist, kämpfen auch unsere Fallschirmjägereinheiten. Bei allen Aktionen, die schnelles Handeln erfordern, werden immer wieder ihre Stoßtrupps eingesetzt. — Unser Bild zeigt Fallschirmjäger auf dem Marsch in eine neue Bereitstellung.

PK-Kriegsbericht Slickers (Sch).

Der Duce bei seinen Truppen

Der Duce besichtigte kürzlich seine an der Adriafront eingesetzten Truppen sowie die deutschen Befestigungsanlagen am dortigen Abschnitt. Wo er sich blicken ließ, war er stets umgeben von seinen Bersaglieris, die ihn immer wieder ihrer neuen Gefolgschaft versicherten und um baldigen Einsatz im Kampf gegen den gemeinsamen Feind baten.

PK-Kriegsbericht Back (Sch).

Harte Abwehrkämpfe im Osten

Durch riesige Rauchschwaden, die über das Schlachtfeld ziehen, gehen Panzergrenadiere vor. Überall liegen brennende Panzer der Sowjets umher, die sie zur Strecke gebracht haben.

Kriegsbericht Grönert (Sch).

nach. Sie schlafen hinter einer Hauswand, neben der Scheune, vor ihrem Panzer, in ihren Wagen. Zwei, drei Stunden später sind sie schon wieder unterwegs. Die Schlacht am Brückenkopf an der Weichsel duldet keine Atempause und keinen tiefen Schlummer. Sie fordert ihre Männer bei Tag und Nacht.

Kriegsbericht Karl Otto Zottmann

□ Nemški vojak je zvest Führeru v vsakem položaju. V ameriškem vojnem ujetništvu se nahajajo vojni ujetniki iz Feldbacha na Stajerskem. Je pisal svoji materi pismo sledeče vsebine: »Tudi če je usoda, ki jo moramo deliti, trda, smo kljub temu čili ter stojimo vernega srca za Führerjem, držec mu zvestobo do groba.«

□ Badoglio kot pisatelj in založnik. V Bologni so našli 6000 izvodov knjige »Pot Italije v Berlin«, ki jo je epical in založil izdajalec Badoglio v času, ko še ni stopil v službo Anglosasov. V tej svoji knjigi je na dolgo in široko razlagal potrebo po sodelovanju Italije z Nemčijo. Ko so mu pa Anglo-Amerikanci ponudili svoje dolarje, je

kljub vsemu izdal in prodal svoj narod in svojo domovino ter storil ravno nasprotno od tega, kar je v svoji knjigi pisal. Sedaj se pa čuje, da tiska neki ameriški založnik novo delo Badoglia, ki se glasi »Pot Italije k Anglo-Amerikancem«. V tem delu pa pljuva izdajalec na vse tisto, kar je v svoji prvotno omenjeni izdaji proglasal za sveto. Res lep značaj, ki se ga lahko vsak čas kupi, pripravljeno, služiti tistemu, ki najbolje plača.

□ Pomembna izjava zagrebškega nadškofa in metropolita dr. Stepinaca. Iz Zagreba poročajo: V zagrebških političnih krogih komentirajo izjavo, ki jo je dal te dni nadškof in hrvatski metropolit dr. Alojzij Stepinac. Ta izjava se glasi: »Ali smatramo zavezništvo za zločin, ako stremi hrvatski narod z vso silo po svobodi in ako danes brani svojo državno neodvisnost z nezastisljanimi žrtvami? Hrvatske se ne bodo nikda odpovedali svojim pravicam!« Te besede zagrebškega nadškofa so tem pomembnejše, ker se je dr. Stepinac boril v pretekli svetovni vojni na solunski fronti kot jugoslovanski dobrovoljec in ker doslej hotoma ni dal nikakih političnih izjav. Valed tega so ga ameriške in angleške radio-oddajnice označevale kot »nasprotnika današnje Hrvatske«.

MALE VESTI

* **Junaška smrt generala Hauße.** V bojih blizu Lemberga je padel junaške smrti odličen general in vojskovodja General der Infanterie Arthur Hauße, ki je poveljeval armadnemu zboru.

* **Odlikovanje izumitelja na področju gradnje ladij.** Führer je odlikoval z redom Ritterkreuz des Kriegsverdienstkreuzes mit Schwertern voditelja glavnega oddelka za gradnjo ladij, generalnega direktorja Otto Merker-ja, ker je izumil in omogočil brezkompromisne in prevratne načine v gradnji ladij ter si s tem stekel velike zasluge.

* **Tragična smrt Spodnještajerke.** V Heinzeldorfu (Schlesien) je dne 15. avgusta umrla tragične smrti mladenka Sotie Kuchar, nekdanja rejenka družine Filipschitsch v Rannu. Pričubljeno pokojnico bodo obdržali v lepem spominu vsi, ki so jo poznali.

* **Apel urada Kreisleitung Marburg-Land.** Milno soboto so imeli apel urada Kreisleitung Marburg-Land, na katerem so Ortsgruppenführerji iznesli svoje želje. Navodila je dajal Kreisleiter Doboczyk ter postavil v ospredje potrebo po totalni mobilizaciji vseh še razpoložljivih sil za totalno vojno vpostavo.

* **Vzgleadni dar.** Neka žena iz Marburg-a, ki živi sedaj v Völkemarkt-u, je poslala Ortsgrupp Marburg I v zahvalo za Führer-jevo rešitev 200 RM z željo, naj ta znesek izročijo Nemškemu Rdečemu Krizu.

* **Ortsgruppenführer Ortsgrupp Trifail-Ost in Trifail-West** se je vršil dne 19. in 20. avgusta. Na zborovanju voditeljev obeh Ortsgrupp sta poročala Ortsgruppenführerja Supanz in Walentan o storitvah v Ortsgruppah. Velik delež na zaslugah gre pri tem ženam, ki so v delu za vojake ter v kuhanjem in šivanjem itd. pokazale svojo pridnost. V prepričevalnem govoru je nato podal Kreisleiter Eberhardt smernice za nadaljnje delovanje, pri čemur je dal izraza svoje vere v Führerja in zmago. V Heldenhainu so počastili za narod in domovino padle junake. Veliko zborovanje se je vršilo za hišo Kreisleitung, kjer je govoril zastopnik Bundesführerja, Kreisleiter Strobl ter izročil zastave. Pri tem so se zahvalili rudarjem in njihovim ženam za njihovo vzorno držo ter vzporejal sedanjo vojno z dobo bojev gibanja, kar je navzočim vlivalo v srca zaupanja in vero v zmago. S himno in počastitvijo Führerja so zaključili lepo uspešno prireditev.

* **Prijava mož in žena za naloge obrambe Reich-a.** Ker obstaja povod, se še enkrat opozarja na 2. odredbo generalnega pooblaščenca za delovno vpostavo o prijavi mož in žena za naloge obrambe Reich-a z dne 10. 6. 1944, da so podvržene prijavi obvezni tudi osebe, katerih delovni čas v samostojnem ali odvisnem poklicu znaša manj kakor 48 ur tedensko. Po tem spadajo pod prijavo obvezo tudi že lani na podlagi 1. odredbe o prijavi za delo vpostavljenе delovne sile, ki že od vsega začetka ali pa začeni s poznejšim časom delajo manj kakor 48 ur tedensko. Prijavni obvezi so podvržene tudi tiste osebe, ki so se lanskega leta sicer javile, ki so pa dolejšje iz kakršnihkoli razlogov bile osvobodjene delovne vpostave ali pa časovno odvrnjene.

* **Predvojaška vzgoja v Wehrrtuchtigungslagerjih.** Glavni pooblaščenec za delovno vpostavo in Reichsjugendführer sta v sporazumu s pooblaščencom Reicha za totalno vojno vpostavo sporočila, da se morajo mladoletniki, ki dobijo pozive za vstop v Wehrrtuchtigungslager-je in Reichsausbildungslager-je ter za vstop v takozvane Führerschulen, odzvati tozadevnim pozivom kakor doslej. Podjetja morajo mladoletnikom pri predložitvi poziva omogočiti udeležbo v imenovanih taboriščih.

* **Ne dotikajte se municije, rastline in ročnih granat!** V bližini Haderslebena (Nord Schleswig) je našel neki kmet na travniku, kjer je spravljale sene, dve ročni granati ter ju kratkotrajno odnesel na svoj dom. Pri razkladanju je vrgele granati na cementirano dvorišče, kjer sta eksplodirali ter težko ranili njegovega štirimesečnega otroka, pokodoval pa tudi kmeta samega.

* **Pregled zobovij mladeničev predvojaških letnikov** se je začel tudi na Spodnjem Stajerskem. Mladenčiči, ki dobijo tozadevne pozive, se morajo na vsak način podati k zobozdravniku ali zobotehniku, kar velja tudi za tiste ki so mnenja, da imajo svoje zobovje v redu. Ureditve zobovja se vrši na stroške zavoda za bolniško zavarovanje na podlagi tozadevnega odloka notranjega ministra in ima namen, da prihajajo mladeniči v vojaško službo z zdravim zobovjem.

* **Gau Steiermark je povečal svinjerejo.** Kakor širom Reich-a, tako so kmetovalci tudi v Gau-u Steiermark povečali stanje svojih svinj. Po zadnjem številu, ki se je vršilo dne 3. junija t. l., so ugotovili 24% zvišanje napram letu 1943. Gojitev prascev je naraslo za kakih 35%. Štetje mladih svinj zaznamuje porast za skoraj celih 60%.

* **Trganje ciklam po gozdovih je zabranjeno.** V smislu nemške zaščite prirode je zabranjeno vsako trganje in izkopavanje znane ciklame (Cyclamen europaeum), ki nas razveseljuje s svojim rdečevijoličastim cvetom. Istotako je prepovedano prodajanje ali nakup teh cvetlic.

* **Ure se dobijo samo na marke.** Reichsbeauftragter za steklo, keramiko in predelavo lesa je izdal navodila za potrošajo ur. Po teh določilih se bo počenši s 1. septembrom 1944 prodajalo žepne in zapestne ure, kronografe, budilke in ureštoparice samo na Uhrenmarke, ki jih izdajo Wirtschaftsamt.

* **Motorna vozila kontrolira policija in vojaštvo.** Reichsführer SS in šef nemške policije je v sporazumu z vrhovnim poveljstvom oborožene sile odredil, da so razen policije opravljene tudi vojaške patrrole (Wehrmachtstreifen), pregledati in kontrolirati vsako motorno vozilo — vključno civilnega področja in vseh organizacij.

* **Oddaja starih kosti za milo** se mora vršiti v popolnoma suhem stanju in brez vsakega mesa. Zato je treba kosti predhodno kuhati ter očistiti vsega mesa, masti in ostankov hrane. Samo oprane in čiste ter na zraku posušene kosti se sprejemajo, nakar se dobi za vsakih 5 kg po en komad mila.

* **Prijava mož in žena za naloge obrambe Reich-a.** Možje in žene pri oblasti in korporacijah javnega prava, ki delajo manj kakor 48 ur tedensko (delne delovne sile in poldnevno zaposleni), so na podlagi druge odredbe o prijavi mož in žena za naloge obrambe Reich-a z dne 10. junija 1944 podvržene prijavi obvezi. V kolikor se take sile doslej še niso prijavile, se mora to takoj zgoditi. Za prijavo potrebne tičkove se dobijo pri Arbeitsamtih (glavnih uradih in podružnicah) ter pri Bürgermeisteramtih, v Grazu in Marburgu (Drau) pa pri policijskih revirjih.

* **Nakup tekstilij.** Potrošniki smejo kupovati na nanabavne liste podvrženo blago samo za svojo lastno uporabo. S tem pa ni rečeno, da morajo pri nakupu tekstilnega blaga prihajati v trgovino v svrhu nakupa imejitelji Bezugscheinev osebno. Nakup se lahko izvrši po zastopniku. Trгоvec je pri tem opravičen zahtevati izkaz, da je kupec res pooblaščen izvršiti nakup za lastnika Bezugscheina. Da se prepreči neprilike pri nakupu po inozemcih, je določil urad Reichsstelle für Kleidung, da se nabavnim listom podvržene tekstilije prodaja potrošnikom, ki nimajo 4. Reichskleiderkarte le tedaj, če se izkažejo z legitimacijo, ki je opremljena s sliko.

* **Razširjenje terorističnih napadov.** Po daljšem presledku, ki je imel ozadje v slabem vremenu, je zadnje dni zopet oživela letalska vojna od zapada in juga. Sovražna letala so si pri tem izbirala cilje, ki so bili doslej samo delno ali pa še sploh neprizadeti. Za letalske napade na Vzhodno Prusijo tvori izhodišče Anglija za napade v protektoratu, v Sudetih in Gornji Slezijski pa poslužujejo letališča v Foggiji v Italiji. Sovražni poleti iz juga se vršijo preko Hrvaške, Zapadne Madžarske in Ostrmarke v protektorat in Gornjo Slezijsko. Pri poletih iz Anglije pa skuša sovražnik kršiti švedsko nevtralnost, da bi imel ugodno zračno črto.

* **Omejitve v poštni in telefonski službi.** Reichspostminister je v svojem uradnem listu objavil podrobnosti o omejitvah v poštni in telefonski službi. Več je razvidno iz razglasov, ki so na vpogled po poštinih uradih v prostorih za stranke. Ta nova določila so medtem že stopila v veljavo. Dotičnost vseh je, da se v času totalne vojne vpostave kolikor močnejše omeji vse, kar zaposluje poštno in telefonske ureditve.

* **Ne pregrešite se zoper predpise o zateznitvi in promet!** Policijski direktor v Marburgu poroča: Šef civilne uprave na Spodnjem Stajerskem je z odlokom z dne 4. avgusta 1944 odredil, da mora plačati vsak, ki se pregreši zoper predpise o zateznitvi, takoj na licu mesta nadzornemu organu denarno kazen v iznosu 20 RM, vsak, ki se ga zaloti, da se je pregrešil zoper prometne predpise, pa najmanj 5 RM. Težje prestopke se kaznuje z večjimi kaznimi.

* **Delo med javno letalsko zaščito.** Minister letalstva je izdal določila o zadržanju pri javni letalski zaščiti (Öffentliche Luftwahrung), ki jih je razglasil Reichsführer SS in šef nemške poli-

cije. Po teh določilih se po dajanju znaka »Öffentliche Luftwahrung« nadaljuje vse gospodarsko življenje in ves promet. Po delavnicah in uradih se mora delo nadaljevati. Nedovoljeno je, da bi se pri tuljenju siren, če dajejo znak »Öffentliche Luftwahrung«, člani delovnih posad podajali v zaklonišča ali pa celo v oddaljene bunkerje. Izključeno je tudi, da bi se delo ustavilo v trenutku, ko dobiva flak navodila od svojih službenih mest. V slučaju, da pade začetek dela v čas, ko traja »Öffentliche Luftwahrung«, se mora delom začeti kakor navadno, ne pa morda čakati v stanovanju konec trajanja javne letalske zaščite. Ako se pa v času trajanja »Öffentliche Luftwahrung« priporoča po radiju, da bi se prebivalstvo držalo letalsko-zaščitnih predpisov (Luftschutzmassiges Verhalten), lahko Betriebsluftschutzleiterji odredijo, da se delovne posade podajo v letalsko zaščitna zaklonišča.

* **Začasna zapora dopustov.** Ker je uvedena začasna zapora dopustov, se najdejo podrobnosti tega ukrepa v določilu, ki je izšlo v 190. številki Reichsanzeiger-ja z dne 25. avgusta 1944. Kakor znano, so predvidene gotove izjeme v začasni ustavitvi dopustov, med drugim za moške, ki dovršijo do kraja leta 1944 65. leto in za ženske, ki dovršijo 50. leto starosti ter v nujnih družinskih in zdravstvenih zadevah. Izjema velja tudi za zakonske žene, katerih možje pridejo od vojakov na dopust, v kolikor ga še dobijo, in sicer je takim ženam dovoljevati dopuste v smislu dosedanjih predpisov. Člani delovnih posad, ki radi ustavitev dopustov niso bili deležni dopustov, bodo po ukinitvi zapore primerno odškodovani in izravnani.

* **Začasno ustavljanje počitniških potovanj.** Z ozirom na nujnost transportiranja kmetijskih pridelkov v času žetve ter na uvedbo splošne zapore dopustov se počenši s ponedeljkom, dne 28. avgusta 1944, ob 0,00 uri mimogrede ustavi vsa potovanja radi oddiha ali počitnic. Radi tega se tudi ne izdaja več nikakršnih potovalnih izkazov na podlagi žigosanja Kleiderkart. Če preje izdani izkazi za potovanja obdržijo svojo veljavnost za povratno potovanje (na podlagi Kleiderkarte izvršenega potovanja) zadostuje tudi posled predložitev in žigosanje 4. Reichskleiderkarte.

* **Ne uporabljajte telefonskih naprav za čenčarije.** Danes, ko je uporaba telefona za obrambo domovine nad vse važna, nikakor ni v redu, če nekateri ljudje predolgo govorijo po telefonu, posebno, če gre za privatne pogovore. V interesu odbrane je, da smo pri morebitnih telefonskih pogovorih kratki.

* **Mladina spravlja hmeljski pridelek.** V Vseh krajih Spodnje Stajerske, kjer gojijo hmelj, je vpostavljen mladina organizacije Deutsche Jugend, da pomaga pri spravljajanju letošnjega pridelka. Mladina stanuje po taboriščih ter je pod vodstvom svojih voditeljev oziroma voditeljic.

* **Kazni zaradi nereda.** Urad Hauptvereinigung der deutschen Viehwirtschaft lahko glasom odloka Reichsbauerführerja z dne 16. avgusta 1944 izreka redovne globe do 100.000 RM, medtem ko je dosedanja meja znašala 10.000 RM. Uradi Viehwirtschaftsverbände lahko kaznujejo z 10.000 RM na mesto dosedanjih 1000 RM.

* **Prijet ponarejevalca živilskih kart.** V neki delikatesni trgovini v Berlin-u so tri prodajalke na pogumen način prijele nekega ponarejevalca mesnih in tobačnih kart, ker je skušal s istimi kupiti mesne izdelke. Državno tožilstvo je prodajalke nagradilo, ker so omogočile aretacijo nevarnega zločinca.

* **Sodoben Herkules.** Stefan Suchy iz Neußhüttena pri Pilsenu je tako močan, da s prostimi rokami zlomi železno podkvo. On si položi tudi desko na tihnik, na kateri se lahko gugata dva odrasla človeka. Na svojem hrbtu nosi vrtiljak, na katerem se lahko vrtijo štirje odrasli možje.

* **Smrtna kazen za nasilno zločinko.** 29letna zakonska žena Marie Ebner iz Marienhof-a, Kreis Murau, je decembra 1943 umorila z večkratnimi udarci s sekiro 62letno Johanna Guggacher ter ji nato pokradla obleko in druge stvari. Izredno sodišče v Leobnu jo je radi tega obsodilo na smrt.

* **Trda šola.** V nekem severozapadnem nemškem mestu so ljudje pri letalskem alarmu stali v bližini bunkerja, ne da bi se podali v istega na varno. Sovražna letala so pa vržla ravno na to mesto nekaj bomb, ki so ubile več ljudi, kar bi se bilo preprečilo, če bi se bili podali v zaklonišča.

* **Zvon iz stekla imajo v Eisenbrod-u (Protektorat).** Zvon zvona, ki je iz prozornega stekla, odmeva jasno in razločno iz cerkvenega stolpa ter predstavlja nekaj novega in svojevrstnega v izdelovanju zvonov.

UMNI KMETOVALEC

Kako sušimo sadje brez sadne sušilnice?

Pisca tehle vrstic je na cesti ustavil starejši gospod. Pri predstavljanju je zamrmral: »Inžener ta in tas. Potem pa je začel kar brez vseh ovinkov:

»Slišite vi, kako pa se sadje suši?»

Pisce teh vrstic ni hotel biti z odgovorom bolj dolgovezen kot vprašalec, pa je kratko pojasnil: »V sadni sušilnici!»

»No ja, da po pravici povem: Navajen sem na kompot. In ker proti koncu zime in na spomlad svežega sadja ni nikjer dobiti, bi si rad shranil nekaj posušenega sadja za kompot. Toda, da bi nosil sadje celo uro daleč v sušilnico in nazaj, se mi pa vseeno prehudo zdi!»

»Saj ni ravno trebal Saj tisto malo sadja, kar ga vi za svoj vsakdanji kompot potrebujete, lahko tudi brez sadne sušilnice posušite...»

»Res? Kako pa? To mi pa morate že bolj natančno razložiti!»

Zakaj sadje sušimo?

»Zakaj sadje sušimo, ste že sami povedali, gospod inžener, ko ste rekli, da bi radi shranili nekaj posušenega sadja za čez zimo in za spomlad, ko svežega sadja ni več dobiti. Namen sušenju sadja je torej, sadje dalje časa ohraniti, podaljšati čas njegove trajnosti in uporabnosti. Sveže sadje je, kot vsi vemo, zelo nagnjeno k gnitju, predvsem zaradi obilne vode, katero vsebuje. Pri sušenju odtegnemo s pomočjo toplote sadju vprav to obilno vlogo, radi česar povečamo njegovo odpornost proti gnitju.

Seveda sušenje ni edini način, s katerim lahko sadju podaljšamo trajnost ali kakor tudi pravimo, da sadje konserviramo. Pač pa je sušenje najstarejši, najcenejši in najbolj enostaven način ohranjanja ali konserviranja sadja. Drugi načini, kot na primer vkuhanje, napravljanje raznih mež in sokov, vlaganje v razne, gnitje zabranjujoče tekočine, namakanje v snovi, ki napravljajo na površini sadja tanko prevleko, ki gnitje preprečuje, itd. — vse ti načini zahtevajo več znanja, več priprav, več časa, več spretnosti in več izdatkov, kot pa navadno sušenje.

Razen tega ima posušeno sadje še druge prednosti pred ostalimi načini konserviranja. Predvsem ima posušeno sadje malo teže in zmanjšano telesnino. Zato potrebujemo za shranjevanje suhega sadja le malo prostora, in kar je še bolj važno, z lahkoto ga razpošiljamo in prenašamo, posebno še, ker posušeno sadje ni občutljivo, in ga je nemogoče poškodovati. Če je shranjeno na pravem kraju in v pravi posodi, je njegova trajnost skoraj neomejena, saj vemo, da hranijo mnogi suhe češnje po celih sedem let...»

»Slišite vi, jaz vas nisem prosil za predavanje! Povejte mi raje, kaj je pri sušenju treba praktičnega vedeti, na primer:

2. Kako je treba sadje za sušenje pripraviti?

»Posebnih priprav za sušenje pravzaprav pri sadju ni. Da mora biti snažno, pa je samoumevno, kajti suho sadje sme vendar tudi neprekuhanu. Če sadje ni dovolj snažno, ga je treba torej pred sušenjem oprati. Oprano sadje pa je treba spet posušiti, razgrnjeno na snažnih rjuhah, preden ga damo sušiti. Debela jabolka in hruške moramo seveda razrezati v krljice, ker celih plodov ne moremo posušiti.

Če sadje ni dovolj zrelo, je dobro, če ga pred sušenjem nekoliko časa kuhamo v sladki vodi (10 dkg sladkorja na 1 liter vode), dokler ni postalo napol mehko. V eni in isti vodi lahko kuhamo večkrat zaporedno.

Pri jabolkah, hruškah in breskvah lahko plodove pred sušenjem olupimo, potrebno na ni. Na krljice ali na oblice razrezane jabolčne in hruškove plodove nekateri namakajo pred sušenjem v slano vodo (1 dkg soli na 1 liter vode) ali pa v limonovo vodo (1 gram citronske kisline na 1 liter vode). S tem dosežemo, da ohranijo sadni krljici lepo belo barvo tudi suhi. Če pa jabolka in hruške ne lupimo, jih polagamo pri sušenju na leso s obrezanimi ploskvami navzdol.

Češnje in slive morajo biti za sušenje dovolj zrele, še bolj je, če so prezorele, to je, če ob pecilju že nekoliko venejo.

Tudi češnje, jagode, marelice in breskve lahko sušimo. Pri teh vrstah sadja ravnamo...»

»Spet uhačate v predavanje! Saj zdaj ni češnje, jagod in marelic! To mi raje razložite, kar sem vprašal, namreč:

3. Kako sadje sušimo brez sadne sušilnice?

»Prav tako kot v sušilnici, to je, s pomočjo toplote, zračnega prepiha in prebiranja sadja.

Kot vir toplote za sušenje sadja lahko uporabimo n. pr. toploto štedilnikove plošče, ali toploto krušne peči, lahko pa tudi sončno toploto. Posebno jabolčne rezine lahko posušimo na prostem, prav tako kot gobe. Se bolj zanesljivo, kot sušenje na prostem, je sušenje sadja na podstrešjih, ako so stavbe pokrite z opeko, ki se od sonca močno razgreje. Seveda je tak način sušenja mogoč le ob toplem sončnem vremenu.

Najbolj navaden način sušenja sadja pa je sušenje na štedilniku ali pa na krušni peči.

Ogledimo si najprej sušenje na štedilniku. Mogoče je brez ogrođa in z ogrođjem.

Če sušimo na štedilniku brez ogrođa, moramo predvsem položiti na štedilnikovo ploščo na obeh koncih nekoliko opek po robu, na katere potem položimo spodnjo leso s sadjem, ki pač ne sme ležati kar na štedilnikovi plošči, marveč nekoliko dvignjena. Če sušimo brez ogrođa, morajo imeti tudi sušilne lese skrajne okvirne deske vsaj ped široke, tako, da je med posameznimi lesami dovolj presledka, ko polagamo leso vrh lese. Nasprotno pa morajo biti vzdolžne stranske okvirne letve pri lesi v tem primeru prav ozke.

Dno les je lahko iz čizne mreže, lahko iz dna stare »rešete« za žito, lahko tudi iz tankih lesenih palčic, ki jih pretaknemo skozi prevrtane stranske vzdolžne okvirne letve. Samo dvema pogojema mora dno lese v vsakem primeru ustrezati: mora biti za zrak in toploto propusno, a drugič, odprtine ne smejo biti tolikšne, da bi sadje padlo skozi in tudi toliko močno mora biti, da se pod težo sadja ne raztrga.

Pri sušenju brez ogrođa naložimo torej spodnjo leso na po robu postavljene opeke nad štedilnikovo ploščo, naslednje lese pa drugo vrh druge, položene na široke skrajne okvirne deske. Vsega skupaj rabimo štiri do pet les naloženih eno vrh druge, v zalogi pa jih moramo imeti vsaj še toliko, da lahko sušimo tudi ta čas, ko druge lese prebiramo, spraznujemo in polnimo.

Če pa sušimo na štedilniku s pomočjo etojal, na katere polagamo lese s sadjem, je jasno, da potrebujemo dva okvirja, na vsakem koncu les po enega. Ta okvirna stojala morajo biti pač toliko močna, da vzdrižijo težo les s sadjem in morajo imeti toliko prečk, kolikor les hočemo drugo vrh druge na stojalo naložiti. Navadno torej štiri do pet. Da-li so etojala napravljena iz lesa ali iz železa, je vseeno, pri lesenih je pač paziti na to, da se ne začno spodaj emoditi, zato jih moramo podložiti s ploščico heraklita, s koscem strešne opeke, ali s strešno lepenko, ali s kakršno koli stvarjo, ki slabo prevaja toploto.

»Ja, saj to bi jaz ravno rad vedel: Pri kaki toploti je treba sadje sušiti? To mi povejte, to!»

»Pravzaprav višina toplote ni tako zelo važna, da le previsoka ni! Če sušimo sadje na soncu ali v podstrešju, je jasno, da tam vročina ne bo tako visoka, kot če sušimo na štedilniku ali v krušni peči. In na posameznih lesah tudi ni toplota enaka!

Če nam je uravnavanje toplote pri sušenju mogoče, in če sploh posedujemo toplomer, potem je treba paziti, da se giblje toplota pri sušenju med 80 in 90 stopinj Celzija. Seveda bo pri sušenju na štedilniku na spodnji lesi kaj hitro preveč toplo, a na zgornji lesi prehladno, to pa zato, ker prihaja toplota samo od spodaj, ne pa od vseh strani, kakor pri sadni sušilnici. Ker pa bi se sadje zažgalo, oziroma vsaj trpelo na kakovosti, če bi se sušilo na previsoki vročini, moramo paziti, da nam toplota na spodnji lesi ne duje, marveč le zadržuje potek sušenja. Na morda komaj 30 ali 40 stopinj toplote. To ne škoduje, marveč le zadržuje potek sušenja. Na štedilniku torej ne moremo sušiti tako hitro kot v sadni sušilnici, kjer se posušijo jabolčni krljici in rezine v 4—6 urah, hruške v 8—12 urah (če cele sušimo), češnje v 14 do 18 urah. Na štedilniku bo pač trajalo sušenje dalje časa, na podstrešju ali na krušni peči seveda še dalje. To pa

kakovosti suhega sadja prav nič ne škoduje. Pri češljah je celo prav, če med sušenjem lese večkrat izvlečemo in položimo na hladno, da se češnje na zraku ohladijo, in nato spet nadaljujemo sušenje. Prav tako lahko sušimo sadje izmenoma v in na krušni peči. Namreč, dokler v peči za kruh kurimo, razgrnemo sadje na peč zgoraj ko pa vzamemo kruh iz peči, lahko sadje na lesah vtaknemo v razgreto peč in kadar spet začnemo kuriti v peči, razgrnemo sadje spet na peč. Tako postopamo vse dotlej, da je sadje suho. Pač pa moramo pri sušenju v peči paziti, da ima zrak prosto kroženje, da more vlaga iz sušesega sadja odhajati s krožnim zrakom, kajti sicer bi se sadje zadušilo. Pečnih vratc torej ne smemo zapirati, kadar je sadje v njih!

Pri sušenju sadja torej čas ne igra odločilne vloge. Saj morajo tudi oni, ki sušijo sadje na soncu, prekiniti s sušenjem, če nastopi mrzlo ali deževno vreme. Da si delo s takim sušenjem na soncu olajšajo, napeljujejo nekateri jabolčne rezine na niti, ki jih nato obešajo na prosto.

»Slišite vi, ljuba duša! Spet ste mi začeli predavati o stvareh, ki me ne zanimajo! Kdo bo jabolčne rezine na niti napeljeval in tako sušil! Jaz bom sušil na štedilniku! Le to mi še povejte, kdaj je sadje suho, kako se to spozna?»

»Nemara bi moral še nekaj drugega prej povedati. Namreč to, da je treba, če sušimo sadje na lesah, iste na vsako toliko časa, recimo na vsake četrt ali vsaj na vsake pol ure, premenjati. To se pravi, sveže ali med sušenjem ohlajeno sadje položimo vedno najprej na zgornjo leso, nato preložimo leso za prečko nižje, na zgornje mesto pa položimo leso, ki je bila prej na najnižjem mestu. V najhujši vročini, čež pol ure preložimo spet vsako leso za eno mesto nižje, spodnjo pa položimo spet na vrhne mesto, ako je ne damo hladiti in šele potem spet sušiti. Seveda moramo v tem primeru imeti v sušenju več lesa sadja, kot pa gre les naenkrat na štedilnik, tako, da se n. pr. štiri lese hkrati sušijo, ena se hladi, eno pa prebiramo in hkrati izbiramo že suho sadje.

Sadje se namreč različno naglo suši, tako, da imamo na eni in isti lesi hkrati že nekaj dovolj suhega poleg še napolsuhega sadja.

Treba je torej vsak posamečen plod potom tipanja preizkusiti, ali je že dovolj suh ali še ne. V ta namen sadje na lesah prebiramo.

Sadje je dovolj suho, kadar ni več mehko, niti ne moremo iz njega iztisniti vode. Ne smemo pa čakati, da bi postalo sadje trdo in suho kot opeka. Pravilno suho sadje se občuti kot usnje in je prav tako zategnjeno-upogljivo. Sadje, ki ni preveč suho, je mnogo boljše kakovosti kot močno presušeno sadje, le glede trpežnosti in shranjevanja ni tako trdno...»

»Ja, saj res! To sem še pozabil vprašati:

4. Kako je treba suho sadje shranjevati?

»Ko vzamemo posušeno sadje iz lese, ga moramo vsaj dva dni pustiti, na tanko razgrnjeneja v suhem in zračnem prostoru, da se ohladi in dosuši. Nato napolnimo sadje v redko tkane vreče (papirnate so uporabne le, če so tkane iz papirnih niti, ne pa zlepljene iz celega papirja!), tako, da lahko zrak kroži skozi nje. Te vreče s suhim sadjem obesimo v zračnem in suhem prostoru, najbolje v podstrešno shrambo ali v žitnico. Če so vreče obešene, ne morejo do njih niti miši, niti drug mrčes. V prvih tednih po sušenju moramo vendarle vreče s sadjem večkrat presuti in pregledati pri tem, dali je sadje zares dovolj suho, tako, da ne plesni. Posebno, če ima meqla dostop v prostor, kjer visijo vreče s sadjem, se namreč lahko zgodi, da se sadje spet napije vlage in začne nato plesniti. Prostor, kjer se hrani suho sadje, mora biti torej ob vlažnem in meqlenem vremenu zaprt...»

X Madžarska izboljšuje semensko blago.

Na Madžarskem izdajo v okviru desetletnega načrta letno 100 milijonov pengov za oplemenitev semenja. V to svrhu razdelijo letno 1,9 centov kvalitativno najboljše semena, in sicer 240 tisoč centov pšenice in kakih 1,4 milij. centov semenskega krompirja med najboljše kmetovalce. Akcija je razširjena tudi na oljarice. Od leta 1942. je država razdelila 60 tisoč centov lanenega semena in 42 tisoč centov soje. Razen tega so uredili 60 naprav za čiščenje semen in za pobiranje škodljivcev. Na 25 ha pa imajo postaja za gojitev sočivja v poskusne vrhve. Za dvig gojitev sviloprek so posadili 1,2 milijona malih murvinih drevesc.

* **Ne pijte žganja sumljivega izdelka!** Akoravno je časopisje v zadnjem času opozarjalo na nevarnost metilalkohola, iz katerega tihotapci in verižniki izdelujejo žganje, je v Brombergu kupilo šest oseb od tihotapcev steklenico takega žganja, ga dobro plačalo in zavžilo. Pet od teh pivec je umrlo vsled zastrupljenja drugi dan, šesti se pa bori s smrtjo.

* **Osemdesetletnica mednarodnega Rdečega križa.** Dne 22. avgusta je minilo 80 let, odkar so na vzpodbudo nekega Švicarja ustanovili v Ženevi mednarodni Rdeči križ, ki skrbi za v vojni ranjene, bolne in padle vojake. Pred ustanovitvijo te ustanove, ki ji pravijo tudi Ženevska konvencija, je bila usoda v vojni ranjenih prav bridka in žalostna.

* **Veljavnost zakona o zaščiti mater.** Reichsarbeitsminister je ugotovil, da velja nemški zakon o zaščiti mater z vsemi svojimi določili tudi v področjih izven Reicha za vse žene, ki so zaposlene v kakem nemškem podjetju ali v kaki nemški upravi in je za iste uporabljati v Reichu veljavna zakonita določila o bolezenskem zavarovanju. Razširjenje zakona o zaščiti mater za nemške žene, delujoče izven mej Reicha, zajema celo žene, ki radi prekoračenja zavarovalne meje niso bolniško zavarovane. Tem se mora med drugim v času zaščitne dobe izplačati tudi redno delovno odškodnino.

* **Izposojanje šolskih knjig.** V šolskem letu 1944-45 se bo šolske knjige samo izposojalo proti malenkostni odškodnini, ki bo znašala pri rabljenih knjigah 25, pri novih pa 50% nove vrednosti.

* **Denar mora krožiti in delovati.** V Sudetengau-u so obsojili nekega bivšega gostilničarja na sedem mesecev zapora, ker je v svojem stanovanju shranjeval 30.000 RM in 9.000 kron, ne da bi jih naložil v hranilnici ter izročil gospodarstvu.

* **V koso je udarila strela.** V bližini Budimpešte je strela udarila v koso, ki je visela na nekem drevesu. Pri tem se je vnelo drevo, veter je pa zanesel iskro do najbližje kmetije, ki je zgorela do temeljev.

* **Vzorna oddaja svinjskih kož in kosti v Kreisu Pettau.** Kreis Pettau je leta 1943 oddal 15.421 svinjskih kož domačega klanja, zbirka kosti je pa vrgla 10.371 kg kosti. S to oddajo zavzema na tem področju prvo mesto med vsemi Kreisi v okviru Kmetijsko-gospodarskega urada Wehrkreisa XVIII.

* **Novosti na področju kemije.** Odkar traja vojna, nima Nemčija možnosti za prekomorski uvoz črev za izdelovanje klobas. Izumljiva nemška kemična industrija je izumila način izdelovanja umetnih črev, ki v celoti nadomeščajo naravna. Gre za stanično steklo, to je plemeniti

ten produkt stanične volne, ker bo tudi po vojni služilo za izdelovanje umetnih črev. Umetno črevesje izdeluje nemška industrija tudi iz umetne svile, pergamenta in natron-papirja. Ta črevesa dobijo v svoji notranjosti impregniranje z beljakovinami, želatino ali pa limom iz živalske kože. — Nemški kemiki so nadalje izumili postopek, ki omogoča izdelovanje kvasa iz sulfiluga, kar omogoča izrabo kakih 7 milijonov kuhičnih metrov tega odpadnega produkta, ki je bil do nedavno še brez vsake koristi.

* **Za dvig storitev v gozdarstvu.** Reichsforstmeister je uredil vpostavo gozdarsko delavskih učiteljev pri gozdnih delih. Naloge gozdarsko-delavskih učiteljev so slične delovno-vpostavnim inženjerjem v industriji. Gozdno-delavski učitelji in pomožni učitelji postanejo gozdarski uradniki in bodo v to svrhu posebno izvežbani. Pospeševanje storitev bo prišlo do izraza na odločilnih mestih, to je na področju sekanja, kar bo treba temeljito proučiti. Odpravilo se bo vse ovire, dalo pa vse fizične sile. Cilj gre za tem, da se uvede redno vpostavo dobro izvežbanih delovnih moči, kar bo pri uporabi dobrega orodja in ostalih pripomočkov omogočilo bistven dvig storitev.

* **Osemdesetletnica največjega izumitelja.** Nemški profesor dr. Albrecht Schmidt v Frankfurt-u a. d. Main je nedavno obhajal 80-letnico rojstva. Ta mož je brezdvomno največji kemik in izumitelj, ki je tekom svojega plodonosnega delovanja prijavil in patentiral 2300 kemičnih izumov. Med njegove največje izume štejejo formalin, ki je postal najuspešnejše sredstvo proti revmatizmu. V nizu njegovih izumov najdemo več barvil, razna sredstva za pokončevanje mrčesja in drugih škodljivcev ter tekočine z najnižjo temperaturo.

* **Zanimive najdbe.** V nekem močvirju pri Give v Jütlandu so našli plug iz železne dobe (700—500 pred našim štetjem). Skoraj istočasno so pri pridobivanju šote v severnem delu Jütlanda našli lobanjo tura, ki je imela meter dolgo rogovje. Strokovnjaki so mnenja, da je lobanja stara nad 6000 let.

* **Prve ladijske enote hrvatske vojne mornarice.** Hrvatski vojni minister general Ante Vokić je ob navzočnosti visokih nemških in hrvatskih vojaških osebnosti v Trstu izročil hrvatski vojni mornarici prve hrvatske vojne ladijske enote.

* **O dopustih žen med dopustom vojakov.** Po obratih zaposlene žene imajo v času dopustov svojih mož-vojakov pravico do dopusta, dokler traja dopust moža, če je frontni bojevnik. Ta ugodnost velja samo za poročene žene, ne pa tudi za neveste, razen če bi se iste v času ženinevega dopusta poročile.

* **Izumi nemških žena.** V zadnjih desetih letih je dobilo kakih 6000 nemških žena patentno zaščito za svoje izume, ki so jih prijavile pri nemškem patentnem uradu. Pri tem gre večinoma za novosti na področju hišnega gospodinjstva.

* **Italijanski interniranci so postali svobodni delavci.** Italijanski vojaški interniranci so bili na podlagi pristanka, ki ga je dal Führer duceju, izpuščeni iz taborišč za internirance ter prevedeni v civilno-delovno razmerje.

* **Stavljajte predloge za totalno vojno vpostavo!** Vsak sonarodnjak mora pomagati pri pospešitvi totalne vojne vpostave. Potrebno je, da se izrabi vse možnosti, ki omogočajo ta cilj. Zato naj premisli vsak, če in kje bi se dalo kako za devno poenostaviti, racionalizirati, izboljšati ali pa sploh odpraviti in ukiniti. Vse tozadavne predloge je stavljal na naslov: Feldpostnummer 08000. Dolgi spomenic in razprav se naj ne piše, dobrodošli so kratki in jedrnat predlogi z navedbo odposiljatelja in naslova.

* **Veljavnost punktov 4. Reichskleiderkarte.** Na 4. Reichskleiderkarti za dorošle je proglašeno veljavnim 10 punktov z natisom »Gültig nach Aufruf« in sicer s 1. avgustom 1944. Pri Reichskleiderkarti za moške gre za punkte 31 do 40, pri Reichskleiderkarti za ženske za punkte 21 do 30. Pri potrošnikih se je pojavilo napačno mnenje, da je teh deset punktov uporabiti za nakup obleka in perila vseh vrst. To pa nikakor ne drži. Zapora v korist po bombah poškodovanim je še slej kakor prej v veljavi. Na te takozvane August-Punkte se lahko kupi kakor že na prej veljavne punkte Reichskleiderkart za dorošle, samo predmete, ki niso pod zaporo, to je v glavnem kratko robo, šivalne potrebščine, blago za popravila itd., v kolikor se ne bo s posebno odredbo dovolilo nakupa gotovih predmetov kakor na primer 1 par nogavic ali držalk ali pa 1 ovratnik za moške.

* **Četvorčki v Španiji.** 19letna Celva Alvarez v Pontevedri v Španiji je rodila pretekli petek četvorčke, in sicer troje fantkov in deklico. Eden izmed fantkov se je takoj po porodu zadušil. Ostali trojčki so normalni in zdravi. Mat je poročena že leto dni z nekim pletilcem ferbasov.

* **Stoletnica pesmi »Hoch vom Dachstein an«.** Pravkar je minilo sto let, odkar sta Jakob Franz Dirnböck in Karl Ludwig Seydler ustvarila znano štajersko pesem »Hoch vom Dachstein an«. Dolga časa se za to pesem nikdo ni zmenil, polegoma pa je postala nekaka štajerska himna. Leta 1878 so jo peli iz tisočih grl na nekdanjem Hauptplatzu, sedaj Adolf-Hitler-Platzu, ob priliki slovesnega odkritja spomenika Erzherzog Johanna. Besedilo je sestavil Dirnböck, melodijo pa je uglasbil Seydler.

Dr. F. J. Lukas:

Ausschneiden! Izrezati!

30. Ich möchte nur wissen, wie wir diesem schwierigen Problem beikommen könnten.

Deutsch für Erwachsene methodisch und praktisch

(Nemščina za odrasle metodično in praktično)

Wichtige Wörter in gebräuchlichen Satzverbindungen.

1. Die Bauart dieses Hauses gefiel den Künstlern nicht.
2. Dieses alte baufällige Haus muß abgetragen werden, da für die Sicherheit der Bewohner keine Gewähr mehr übernommen werden kann.
3. Zum Bauen braucht man während des Krieges eine besondere Baubewilligung.
4. Er beabsichtigte zwar das Haus zu kaufen, konnte es dann aber nicht, da er zu wenig Geld hatte und keinen Kredit bekam.
5. Beachten Sie bitte, unsere Schutzmarke.
6. Ich bitte Sie, unsere Briefe immer postwendend zu beantworten.
7. Die Bearbeitung dieses Sondergebietes wurde einem Fachmann übertragen.
8. Die in der Festung Tobruk eingeschlossenen Engländer mußten bedingungslos kapitulieren.
9. Es ist mit ein inneres Bedürfnis, Ihnen für Ihr wohlwollendes Entgegenkommen persönlich zu danken.
10. Beeilen Sie sich, der Zug fährt in fünf Minuten ab.
11. Ein Mensch, der überlegt, läßt sich durch Gerüchte nicht beeinflussen.
12. Dieser Herr befaßt sich seit Jahren mit den Sozialproblemen.
13. Infolge des anhaltenden Regenwetters ist dieser Feldweg zur Zeit nicht befahrbar.

14. Der deutsche Soldat führt die Befehle seiner Vorgesetzten bedingungslos aus.
15. Gesetze sind nicht da, um umgangen, sondern um befolgt zu werden.
16. Die Soldaten, die 3 Monate lang in ihren Stützpunkten unter den schwierigsten Bedingungen gehalten hatten, wurden endlich von den nachrückenden Truppen befreit.
17. Der neue Gesandte überreichte in der Reichskanzlei dem Führer sein Beglaubigungsschreiben.
18. Ich möchte Sie zu Ihrer Beförderung herzlich beglückwünschen.
19. Ich bitte Sie, das, was ich Ihnen jetzt gesagt habe, für sich zu behalten.
20. Oft hört man sagen: Eine solche Behandlung lasse ich mir nicht gefallen.
21. Beharrlichkeit führt zum Ziel. (Sprichwort!)
22. Dieses Hotel ist in der Lage, gleichzeitig 500 Menschen zu beherbergen.
23. Er wurde durch seine Krankheit sehr in seiner Arbeit behindert.
24. Haben Sie ein Messer bei sich? Nein, leider, ich habe keines bei mir.
25. Ich war heute bei Ihnen zu Hause, habe Sie aber leider nicht angetroffen.
26. Dieser Mensch arbeitet bei Tag und bei Nacht.
27. Bei Gelegenheit können wir bei schönem Wetter einen Ausflug machen.
28. Einer von uns beiden muß im Recht sein.
29. Dieser Wein hat einen komischen Beigeschmack.

Wörter

anhaltend — vztrajen
ausführen (einen Befehl) — izvršiti (povelje)
Bauart (w) — slog, zidava
baufällig — slab, trhel
Baubewilligung (w) — gradbeno dovoljenje
beabsichtigen (die Absicht haben) — namerjati
v mislih imeti
beachten (etwas) — paziti (na kaj), uvaževati (kaj)
Bearbeitung (etwas bearbeiten) (w) — obdelava, izdelava
bedingungslos — brezpogoji
beeinflussen — vplivati
befahren — voziti se po
befassen (sich mit etwas) — baviti se (s čim), ukvarjati se
befolgen (ein Gesetz) — ravnati se (po postavi)
befreien — osvoboditi rešiti
Beförderung (dienstlich) (w) — povišanje
Beglaubigungsschreiben (s) — poverilnica
beglückwünschen — čestitati
Beharrlichkeit (w) — stanovitnost, vztrajnost
beherbergen — pod streho vzeti, prenočiti koga
behindern — ovirati
da sein — biti
Feldweg (m) — poljska pot
Gewähr (w) — jamstvo, poročstvo
kapitulieren — predati se vdati se
nachrücken — pomikati se za kom
Schutzmarke (w) — varstvena znamka, varstveni žig
Sicherheit (w) — gotovost, varnost, zavetje

GOSPODARSTVO

Sladkor in cikorija

Na področju sladkornega gospodarstva je večina evropskih dežel pred izbruhom sedanje vojne krila vse potrebe sladkorja iz lastne produkcije, deloma so ga tudi še izvažale v večjih količinah. Odkar traja vojna, so si povsod prizadevali, da bi zvišali in povečali pridelovanje sladkorne pese, posebno tam, kjer so nastale dodatne potrebe potrošnje sladkorja. S tem se je doseglo, da imajo danes samo Finska, Švica, Hrvaška in Španija večje dodatne potrebe sladkorja, pri čemer je omeniti, da se vse te države trudijo, da bi povečale svoje nasade sladkorne pese ter ustanovile nove tovarne sladkorja. Nekaj teh projektov stoji pred uresničenjem, ne da bi se s tem še odpravilo dodatne potrebe sladkorja. Kritje dodatnih potreb sladkorja imenovanim deželam, kakor tudi preskrba Norveške, Grčije, Portugalske, Estonke in Albanije, ki so izrecne uvoznice sladkorja, ne povzroča kljub vojni nepremostljiv težav iz evropskih in prekomorskih virov.

Z izbruhom vojne se je moralo na področju toplih pijač nadomestiti inozemske pridelke kave, čaja in kakaa z domačimi nadomestki. To je bilo posebno važno na področju kave, saj je znašala n. pr. njena potrošnja samo v Nemčiji leta 1938, 7964 milijonov litrov. Nadomestke kave ni bilo težko preskrbeti, ker so skoraj vse države imele tovarne za izdelovanje kavinah nadomestkov na razpolago, in je ta industrija že v mirnem času igrala precejšnjo vlogo. Samo Nemčija je leta 1938, konzumirala 9220 milijonov litrov pijače iz kavinah nadomestkov.

Tekom sedanje vojne je potrošnja kavinah nadomestkov povsod v Evropi znatno porasla. Za izboljšanje kave iz kavinah nadomestkov igra cikorija — sama ali kot kavin dodatek — prav veliko vlogo. V kolikor že obstoječa gojitve cikorije ni zadostovala, so mnoge evropske države povečale njeno gojitve. Da se je kmetovalce vzpodbudilo za razširjenje te rastline, se je razen zvišanja cen izplačevalo tudi primerne naruralne premije v obliki sladkorja in krnil.

GOSPODARSKE VESTI

× **Ladijski promet po švicarskih jezerih.** Stanje ladijskega prometa po švicarskih jezerih se je leta 1943 poslabšalo. Dohodki vsega ladijskega prometa so se s 5,497.000 frankov sicer zvišali napram 5,497.000 frankov iz leta 1942, radi zvišanja obratnih stroškov se je pa prebitek od 13.500 frankov iz prejšnjega leta spremenil v izgubo, ki znaša 173.800 frankov. Porast obratnih stroškov je v glavnem nastal radi preureditve ladij na kurjavo z lesom.

× **Cena koruzi v Srbiji.** Srbska žitna centrala je maksimirala ceno koruzi na 750 Din za 100 kg franco vagon, vlačilec ali skladišče.

× **Vinarstvo Hrvaške.** Na področju Hrvaške imajo 72.922 ha vinogradov, od katerih ima 80 odstotkov samo plemenito trsje. 1,3 % celotne agrarne zemlje Hrvaške predstavljajo vinogradi. Na čelu vseh vinorodnih področij stoji Dalmacija radi ugodnega podnebja.

× **Zadružništvo na Slovaškem** je nedavno obhajalo svojo stoletnico. Pri tej priložnosti so objavili vest, da imajo na Slovaškem danes 1000 konzumnih zadrug, ki štejejo 180.000 članov.

Vinogradniški in sadjarski kotiček

Sedaj je čas okulacije na speče oko!

Ta načina cepjenja ne uporabljajo s pridom samo drevničarji, nego tudi sadjarji. V poštev pride povsod, kjer ni še podlaga predebela, s pridom se lahko uporablja pri 2 cm debeli podlagi na eno, največ do dvoletnem lesu, pri starejšem je uspeh že negotov. Podlaga mora biti še muzevna, toliko, da se lubje z lahkoto odluči. Kako se okulacija izvede, bi bilo preveč razlagati, saj je ta način že povsod udomačen. Povdanka je vredno, da je uspeh odvisen predvsem od ostrega čistega noža, — rez mora tedaj biti čista in gladka! Nož se mora često obrisati, kajti mnogokrat je vzrok neuspeha nečist, od kisline počrnel nož. Delo naj se izvrši hitro, okulirati je najboljšje v jutranjih in večernih urah ali ob oblačnem in mirnem vremenu. Ob vročih opoldanskih urah ali v vetrovnem vremenu bo okulacija slabo uspela, ker se rezna površina preveč posuši.

Tudi cepiči morajo biti vedno sveži, čim se jih nareže, se jim takoj odstranijo listne površine; do uporabe se shranijo zaviti v vlažno cunjto ter shranjujejo na vlažnem prostoru. Oveneli cepiči so mnogokrat vzrok, da se okulacija ni posrečila.

Vežanje se naj izvrši trdno, tako da se vloženo oko čim lepše prilaga na podlago ter da nima zrak dostopa. Paziti pa je na očesca sama, da ne pridejo pod povezo. Če se preko očesa veže, ali se ista na kakoršnikoli način poškoduje, bo ostal trud brezuspešen. Cepiči naj bodo zdravi z dobro razvitimi očesci, zgornja in spodaj se nahajajoča očesca so manjvredna in še za okulacijo niso uporabna.

Pri koščicah sadju, predvsem pri breskvah, pa tudi pri marelicah in nekaterih močnordečih slivah, se mora gledati, da se za okulacijo uporabijo lesna, a ne cvetna očesca. Na navedenih sadnih plemenih se namreč cvetno brstje nahaja na enoletnih mladikah. Če se vložijo cvetni brsti, isti navadno odpade, čeravno se je okulacija posrečila, ali pa na spomlad cveti, ter nam ne požene zaželenega poganjka. Pri breskvah pa so najprimernejša tista očesca, ki sestojajo iz dvoletnih cvetnih brstov, na sredini teh se namreč nahaja en lesni brst, kateri prav sigurno požene. Posamezna očesca, katera celo izvirajo iz slabega cepiča, rada na pomlad odpadejo, čeravno se je vloženo zlahka delo dobro sprejel s podlago.

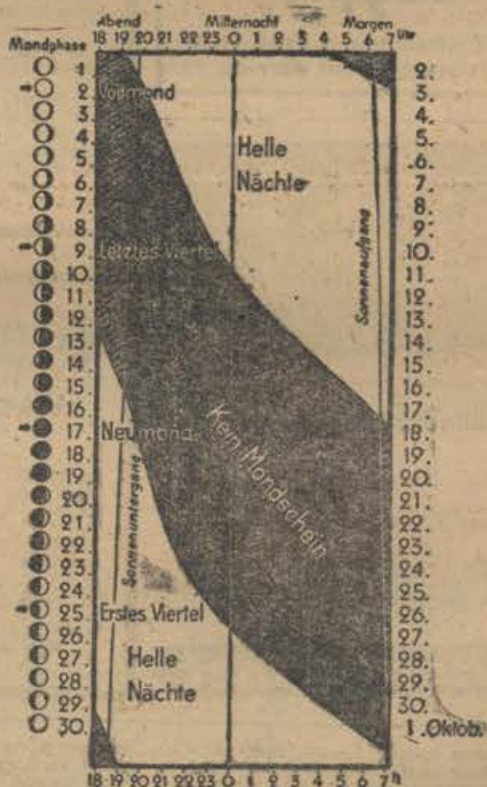
Po izvršeni okulaciji se v preteku 10 do 14 dni prepičamo o uspehu in če se kako oko ni prijelo, lahko okuliramo ponovno. Sedaj pa vložimo oko na nasprotni strani, vsekakor pa nižje od prejšnjega očesa. Okulacijo je treba često opazovati; v primeru, da se podlaga debeli in vezivo začne zajedati, isto takoj odstranimo, sicer se vloženo oko zadrigne in zaduši ter posuši, včasih se pa tudi podlaga na cepilnem mestu odlomi.

Potom okulacije požlahtnujemo lahka mlada, eno ali dve leti posajena drevesa v krono. Okulacija se izvrši tako, da se na podaljšek krone, to je vrh, in 4 do 5 glavnih vej, vložijo po eno do dve očesci na primernem mestu, tako, da se stvori oblika piramide; očesca naj bodo obrnjena na zunanjo stran. Tako drevje skoraj popolnoma nič ne zaostane v rasti, ker nastali zlahka poganjki močno poženejo!

Če se nam pri spomladanskem cepljenju kak cepič ni prejel, bodisi pri mlajšem ali starejšem precepljenem drevju, se to s pridom popravi potom okulacije. Na tem mestu smo na račun zlahkane poganjke pustili rasti en divji poganjek, ki zavzema ugodnejši položaj; istega pa sedaj s pridom požlahtnimo potom okulacije. Tako zlahkno oko bo prav gotovo močnejše pognalo kakor vsako na drug način izvedeno cepljenje ter dohitelo ostale zlahkne veje. Koščicasto sadno drevje, kakor predvsem breskve, češnje in slive, pa tudi češnje, se z dobrim uspehom precepi s tem, da se predhodno pomladajo. Tekom poletja, se nastali poganjki izredčijo, a na jesen ostali, ki zavzemajo ugoden položaj, in so dovolj močni, potom okulacije požlahtnijo. To je najboljši način uspešne precepitve pri navedenih sadnih plemenih.

× **Vrhovna organizacija madžarske trgovine.** Madžarska trgovina namerava urediti enolno vrhovno organizacijo trgovine. V to svrhu nameravajo združiti deželno društvo veletrgovcev in deželno društvo malih trgovcev v takozvani »Madžarski urad za notranjo trgovino«, ki mu bo naloga reševati samo splošne zadeve, medtem ko bi strokovna vprašanja reševala tudi poslej imenovana društva.

Španska kemična industrija v razvoju. Radi težav, ki vladajo okrog uvoza kemičnih izdelkov, je španska kemična industrija prisiljena izdelovati vse nujne potrebščine doma, vsled česar se kemična industrija vsestransko širi in veča. V najnovejšem času je znana kemična industrija Compania Española de Industrias Electroquímicas zvišala svojo delniško glavnico od 2 na 25 milijonov pezeta.

Mondtabelle für den Monat September

Kleiner Anzeiger

Realitäten und Geschäftsverkehr

Kleinen Besitz zu pachten gesucht im Kreis Marburg-Land. Zuschriften unter „Besitz“ an die Verw. des „Staj. Gosp.“ 566-2

Kleiner Besitz in der Umgebung Marburg, Rötch oder Rotwein zu pachten gesucht. Adr. in der „M. Z.“. 567-2

Zu verkaufen

Geschäftspudel mit 14 Schubladen, hartes Holz, 242x75x85 cm, 300 RM; eine Stellage, 8 Fächer, 240x200x30 cm, 180 RM, alles sehr gut erhalten, zu verkaufen. J. Putschko, Marburg-Dr., Triesterstraße 57. 585-3

Zuchtkübin, 4 Monate trüchtig, zu verkaufen. Schwer 400 kg. 800 RM. Pondeiak Ignaz, Lembach 50, Marburg-Dr. 574-3

Verkaufe 3 starke Zweispännerwagen um 3000 und 4000 RM. Adr.: Franz Maiditsch, Mühle; Wir, Post und Bahn Domschule. 794-3

Stellengesuche

Langjähriger Winzer mit guten Zeugnissen, 3 Arbeitskräfte, sucht kleine Winzerei. Kautschitsch, Schleinitz 12, bei Marburg-Dr. 6672-5

Ehepaar mit Kinder geht als Meier auf mittelgroße Landwirtschaft. Zuschriften an die Verw. des „St. Gosp.“, unter „Arbeitsfreudig“. 572-5

Offene Stellen

Winzer mit 3—4 Arbeitskräften, 3 km von Marburg, gesucht. Anzfr.: Marburg-Dr., Burggasse 34, I. Stock, links. 580-6

80-jähriger Pensionist in Cilli sucht Bedienerin, die kochen und waschen kann, und auch kleine Gartenarbeit versteht. Kann auch eine ältere Pensionistin sein. Antr. unter „Pensionist“ a. d. Verw. d. Bl. 207-6

Ehrliche Hausgehilfin mit tüchtigen Kochkenntnissen wird für Arztanstellung gesucht. Antritt sofort. Dr. Dermatech, Dornau 1, Marburg-Dr. 577-6

Wirtschatterin im Alter von 50—60 Jahren, sucht Sattlermeister Johann Besiak, Bubakgasse 33, Marburg-Dr. Dienstantritt mit 4. September 1944. 576-6

Winzer mit mehreren Arbeitskräften für Weingarten, in Dauerstellung gesucht. Zuschriften, Vorstellung: Gutsverwaltung Dornau, Post Straßau. 786-6

Winzer-Familie, 4 Personen, wünscht Beschäftigung in der Nähe Marburgs — geht auch als Meier (Ofer). Zuschriften unter „Winzer-Familie“ an die Verwaltung des „Staj. Gosp.“. 582-5

42-jährige Arbeiterin wünscht die Bekanntschaft eines Arbeiters, auch Witwer mit Kindern bis 60 Jahren. Zuschriften unter „Arbeiterin“ an die „M. Z.“. 583-12

Kaufe und verkaufe Sessel und verschiedene Möbelstücke aller Art. J. Putschko, Marburg-Dr., Triesterstraße 57. 584-14

Zatemnitev od 3. do 9. septembra od 20.30 do 5.30 ure!

Nebensächlich oder unwichtig

sind heute viele alte Gewohnheiten gegenüber dem einen Ziel: Dem baldigen Sieg. Zahnpflege ist zwar nicht unwichtig, aber Aufmachung u. Geschmack einer Zahnpasta. „Rosodont“ bittet hierfür ebenfalls um Verständnis.

Rosodont
Bergmanns feste ZAHNPASTA

NEUES Pulver für Wuchs und Mästung der Schweine
REDIN
mit garantiertem Erfolg

Zentraldrogerie **Emil Thür**
Marburg (Oraun), Herrend. 33

Blinder Eifer schadet nur!

Wer sich beim Helfen überhetzt
und sich durch eigne Schuld verletzt,
der fällt den andern nur zur Last
und braucht dann auch noch

Hansaplast

Winzer mit 4 Arbeitskräften und ein Winzer mit 3 Arbeitskräften gesucht. Anzucht: Farbenhandlung L. Sabukoscheg, Edm.-Schmid-Gasse 9 558-6

Winzertamilie, brave und ehrliche, mit 4-5 Arbeitskräften, auf einen schönen Weingutsbesitz gesucht. Der Posten ist sofort oder am 8. November beim Winzerwechsel anzutreten. Anschrift erteilt in der Verw. d. Bl. 800-6

Funde - Verluste

Luzia Beuz, Wartberg bei Peilstein, verlor am 16. August zwischen Schleititz und Prebörje Handtasche mit Lebensmittellisten, Kleiderkarte, Kennkarte, Legitimation des Heimatbundes und 40 RM Bargeld. Der Finder bekommt Belohnung. 573-13

Heirat

Witwer, 62/105 mit Haus und Garten sowie etwa 2000 Mark Ersparnissen 2 Jahre in Gemischtwarenhandlung gelernt, 15prozentiger Invaliden (schwerhörig) sucht Lebenskameradin. Mädchen oder Witwe. Anträge erbeten unter „Tätiger Wirtschaftler“ a. c. Verw. d. Bl. 813-12

Im tiefsten Schmerz gebe ich bekannt, daß mein bester Gatte, herzenguter Vater, Großvater, Schwiegervater und Bruder, Herr

Johann Jarz

Besitzer und Pensionist

am 23. August 1944 sanft entschlummerte. Die Beisetzung des teuren Heimgegangenen fand am Freitag, den 25. August um 10 Uhr, vom Trauerhause aus zur Pfarrkirche nach Schleinitz statt.

Nußdorf, Kranichsfeld, Virovica, Nisch, Wiener Neustadt, am 24. August 1944. 571

In tieferster Trauer: Mathilde Jarz, Gattin; Josef, Max, Stanislaus, Maria, Sresowschek, Ludmilla Oreschki, Leopoldine Plakolm, Kinder, im Namen der Enkelkinder, Schwiegertöchter, Schwiegerkinder und Geschwister.

Vom tiefsten Schmerz gebeugt, geben wir allen Verwandten, Freunden und Bekannten die traurige Nachricht, daß mein innigstgeliebter Mann

Eduard Jetzl

Jäger

am 11. August 1944, im Alter von 30 Jahren, im Lazarett seinen Verwundungen erliegen ist.

Cilli, den 21. August 1944.

In tiefer Trauer: Maria Jetzl geb. Solina, Gattin; Elisabeth, Anton Jetzl, Eltern; Leopold, Karl, Rudolf, Franz und Johann, Brüder; Ursula, Schwester; Franz, Sofina, Schwiegermutter; Rosalia, Cäcilia, Schwestern, und alle übrigen Verwandten. 805

Hart und schwer traf uns die Nachricht, daß unser Sohn und Bruder

Franz Saloker

Obergrenadier

im Alter von 26 Jahren, an der Ostfront am 20. Juli 1944, gefallen ist.

Drachenburg, am 23. August 1944. 578

In tiefer Trauer: Franz und Maria Saloker, Eltern; Ludmilla, Dolfine, Schwestern; Alois, Bruder, und alle Verwandten.

Tieferschüttet geben wir die traurige Nachricht, daß unser teuerster auf Erden, die allerliebste Mutter, Großmutter, Schwiegermutter, Schwester, Tante und Schwägerin, Frau

Anna Huber

geb. Rosmann

Kaufmanns- und Fotografenwitwe, Haus- und Realitätenbesitzerin

ans nach langem, schwerem Leiden am Sonntag, den 27. August, um 23 Uhr, im 67. Lebensjahre für immer verlassen hat.

Die Beerdigung fand am Mittwoch, den 30. August 1944, um 16 Uhr, vom Trauerhause aus statt.

Luttenberg, den 27. August 1944. 811

In tiefer Trauer: Hans, Sohn; Berta, Anna, vereh. Polotschnik, Töchter; Peter, Polotschnik, Schwiegersohn; Peterie, Enkel, und alle übrigen Verwandten.

Allen Freunden und Bekannten geben wir hiermit die traurige Nachricht, daß unser innigstgeliebter einziger Bruder, Onkel u. Schwager

Josef Marin

Gefreiter

am 28. Juli 1944, im blühenden Alter von 23 Jahren, an der Ostfront den Heldentod fand.

Herzlein, Cilli, den 18. August 1944. 804

In tieferster Trauer: Vail, Danl, Vida, Mira, Geschwister; Stefan Udoutsch, Franz, Kontschan, Schwager; Franzl, Bruno, Neffen; Finl, Nichte, und alle übrigen Verwandten.

Wir geben die traurige Nachricht, daß unser Sohn

Viktor Teschak

Soldat

am 19. Juli 1944, im 25. Lebensjahre, an der Ostfront gefallen ist.

Pettau, U-Rann, den 23. August 1944.

In tiefer Trauer: Jakob und Anna, Eltern; Edl, Otto, Albrecht, Brüder.

Hausgehilfin, 46 Jahre alt, mit Ersparnissen, sucht zwecks Ehe 50-60jährigen Professionisten oder Arbeiter. Zuschrift an die Verwaltung des „Staj. Gosp.“ unter „Recht bald“ 579-12

Verschiedenes

ZAHN-ATELIER, staatl. dipl. Dentist E. HOPPE, Cilli, Ringstr. 13-1, ab 4. September wieder Sprechstunden von 8 bis 12 Uhr, an Nachmittagen bis auf weiteres geschlossen. 810

Meinen geehrten Kunden teile ich mit, daß mein Betrieb für den Parteienverkehr in der Zeit vom 20. August bis 10. September 1944 geschlossen ist, und während der Zeit keine Aufträge entgegennehmen. Nach dem 10. September ist mein Betrieb wieder geöffnet. Im Hauptlokal Friedau nur an Werktagen von 8-12 Uhr, in der Nebenstelle Polstraun nur jeden Sonntag von 9-14 Uhr. HOSJAN J. STEFAN, Fotobetrieb, Friedau. 809

Gebe Herrenfahrern für gut erhaltene Freilon-Harmonika. Anfragen: Hubertusgasse 18 Draunweiler, Marburg-Dr. 581-14

DER LANDRAT DES KREISES PETTAU (Veterinäramt).

Zahl: Vet-W 1/11-1944. Pettau, den 16. 8. 1944.
Betrifft: Hundekontumaz.

Viehseuchenpolizeiliche Anordnung.

Die Viehseuchenpolizeiliche Anordnung vom 16. Mai 1944, betreffend „Hundekontumaz“ in den Gemeindegebieten Ammannsdorf, Bergneustift, Dornau, Goldorf, Kranichsfeld, Lichtenegg i. K., Maxa, Monsberg, Mörndorf, Pettau, Stauden, Treun, Windischdorf, Winterdorf und Wurmberg wird mit dem Tage dieser Verlautbarung aufgehoben. 812

Für die Gemeindegebiete Lichtenegg i. K. und Schilttern bleibt die Hundekontumaz bestehen.

Der Landrat: L. A. Dr. Schreiber, Amstierarzt.

Aufruf

zur Meldung von Männern und Frauen für Aufgaben der Reichsverteidigung

1. Auf Grund der 2. und 3. Verordnung des Generalbevollmächtigten für den Arbeitseinsatz über die Meldung von Männern und Frauen für Aufgaben der Reichsverteidigung vom 10. Juni und 28. Juli 1944, die auch in der Untersteiermark Anwendung finden, haben sich alle Männer, die zwischen dem 30. Januar 1878 und dem 1. August 1928 und alle Frauen, die zwischen dem 1. August 1894 und dem 1. August 1927 geboren sind und die im Reichsgebiet wohnen, einschließlich der Protektionsangehörigen und der Schutzangehörigen zu melden, wenn sie

a) am 1. Juli 1944 nicht in abhängiger Beschäftigung standen oder einer selbständigen Berufstätigkeit nicht nachgingen (außerdem auch Ruhestandsbeamte).
b) am 1. Juli 1944 zwar in einem abhängigen Arbeitsverhältnis standen, ihre Arbeitszeit jedoch weniger als 48 Stunden in der Woche betrug.

2. Von der Meldung sind vorläufig zurückgestellt:

a) die selbständigen Berufstätigen und die Heimarbeiter.
b) die Pächter (innen), Berufspächter (innen) und Studierenden der Hochschulen.
c) Personen vom Lande und von Landstädten, die bereits auf Grund der Maßnahmen der Arbeitsämter zur Verstärkung des Einsatzes in der Landwirtschaft erfaßt und auch bereits eingesetzt sind.

3. Von der Meldepflicht sind folgende Personen ausgenommen:

a) Männer und Frauen, die am 22. Juni 1944 bereits im freiwilligen Ehrendienst für die deutsche Kriegswirtschaft eingesetzt waren, für die Dauer dieser Tätigkeit.
b) Ausländer mit Ausnahme der Staatenlosen.

c) Männer und Frauen, die in einem öffentlich-rechtlichen Dienstverhältnis stehen sowie die zur Wehrmacht, zur Polizei und zum Reichsarbeitsdienst Einberufenen.

d) Männer und Frauen, die mindestens seit 1. Juli 1944 in einem Beschäftigungsverhältnis stehen, dessen Arbeitszeit 48 Stunden oder mehr in der Woche beträgt.

e) selbständige Berufstätige, die mindestens seit 1. Juli 1944 mehr als fünf Personen beschäftigen.

f) Männer und Frauen, die in der Landwirtschaft voll tätig sind.

g) Männer und Frauen, die hauptsächlich selbständig im Gesundheitsdienst tätig sind.

h) Geistliche.

i) Schüler und Schülerinnen, die eine öffentliche oder private allgemeinbildende Schule (Hauptschule, Mittelschule, Hochschule) besuchen.

k) Anstaltspfleglinge, die erwerbsunfähig sind.

l) schwangere Frauen sowie Frauen mit einem noch nicht schulpflichtigen Kind oder mindestens zwei Kindern unter 14 Jahren, die im gemeinsamen Haushalt leben. Haben diese Frauen jedoch kein Kind unter zwei Jahren, so sind sie dann zur Meldung verpflichtet, wenn sie mit weiblichen Familienangehörigen in Wohngemeinschaft leben, die das 18. Lebensjahr vollendet haben und nicht selber berufstätig sind.

Die Meldung erfolgt durch Ausfüllung eines Vordruckes. Dieser Vordruck ist ab 10. August 1944 bei den Arbeitsämtern und deren Nebenstellen und bei allen örtlichen Polizeiverwaltungen (Bürgermeisterämtern, in Marburg-Stadt bei den Polizeirevierern) zu beziehen und nach Ausfüllung bis spätestens 31. August 1944 dem für den derzeitigen Wohnsitz zuständigen Arbeitsamt (Hauptamt, Nebenstelle) zu übersenden.

Die Meldepflichtigen erhalten nach Ablauf der Meldedrist und der Sichtung aller eingegangenen Meldebogen durch die Arbeitsämter eine Bestätigung über die ordnungsmäßige erfolgte Meldung. Diese Bestätigung, die durch die Post versandt wird, ist als Ausweis über die Meldung sorgfältig aufzubewahren. Auf dieser Karte wird den Meldepflichtigen gleichzeitig mit genauer Orts- und Zeitangabe mitgeteilt, wann ihre persönliche Meldung beim Arbeitsamt erfolgen muß. Zu dieser Meldung sind alle notwendigen Unterlagen mitzubringen (Arbeitsbuch, Ersatzkarte, Reisepaß oder Kennkarte, Invalidenkarte, Rentenbescheid, Ausweis über Berufsausbildung und Prüfungen usw.). Die unangegebene Meldedrist ist genau einzuhalten. Von der persönlichen Vorsprache beim Arbeitsamt oder einer seiner Nebenstellen ohne Vorladung ist Abstand zu nehmen.

Meldepflichtige, die bis 1. Oktober 1944 keine Bestätigungskarte erhalten haben, müssen annehmen, daß ihr Meldebogen beim Arbeitsamt nicht eingegangen ist und müssen sich erneut dort melden.

Umquartierte haben sich bei dem Arbeitsamt zu melden. In dessen Bezirk sie derzeit ihren Wohnsitz haben.

Graz, den 1. August 1944. 799

Der Chef der Zivilverwaltung in der Untersteiermark
Der Beauftragte für Arbeitsfragen

**DONAU
CONCORDIA
VERSICHERUNGEN**
BIETEN SCHUTZ GEGEN
ALLE GEFAHREN
WENDEN SIE SICH AN
UNSEREN ORTSVERTRETER
ODER DIREKT AN DIE
GAUGESCHAFTSSTELLE IN